

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο πενταμελές τμήμα)
της 17ης Ιουλίου 1998*

Στην υπόθεση T-111/96,

ITP Promedia NV, εταιρία βελγικού δικαίου, με έδρα την Αμβέρσα (Βέλγιο), εκπροσωπούμενη από τους Ivo Van Bael, Peter L'Écluse και Kris Van Hove, δικηγόρους Βρυξελλών, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο Loesch και Wolter, 11, rue Goethe,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον Wouter Wils, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενο από τη Rosemary Caudwell, δημόσιο υπάλληλο αποσπασμένη στην Επιτροπή, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

υποστηριζομένης από την

Belgacom SA, εταιρία βελγικού δικαίου, με έδρα τις Βρυξέλλες (Βέλγιο), εκπροσωπούμενη αρχικώς από τον Jules Stuyck, δικηγόρο Βρυξελλών, ακολούθως δε από τους Herman De Bauw και Paul Maeyaert, δικηγόρους Βρυξελλών, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο Arendt και Medernach, 8-10, rue Mathias Hardt,

παρεμβαίνουσα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

που έχει ως αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής να απορρίψει οριστικώς τα σκέλη καταγγελίας, την οποία είχε υποβάλει η προσφεύγουσα, σύμφωνα με τα οποία η Belgacom SA είχε κινήσει κακοβούλως κατά της προσφεύγουσας δίκες ενώπιον των βελγικών δικαστηρίων και είχε αξιώσει από την προσφεύγουσα να της εκχωρήσει, δυνάμει συμβατικών μεταξύ των δύο μερών δεσμεύσεων, την τεχνογνωσία της στο βιομηχανικό και εμπορικό πεδίο, πράξεις φερόμενες ότι συνιστούν παραβάσεις του άρθρου 86 της Συνθήκης ΕΚ.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (τέταρτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Lindh, Πρόεδρο, R. García-Valdecasas, K. Lenaerts, J. D. Cooke και M. Jaeger, δικαστές,

γραμματέας: M. A. Mair, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 3ης Δεκεμβρίου 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο και πραγματικά περιστατικά της διαφοράς

- ¹ Η προσφεύγουσα, ITT Promedia NV, πρώην NV Promedia, είναι εταιρία βελγικού δικαίου, οι κύριες δραστηριότητες της οποίας στρέφονται προς την έκδοση εμπορικών ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων στο Βέλγιο. Είναι κατά 99,95 % θυγατρική εταιρία της ITT World Directories Inc., εταιρίας αμερικανικού

δικαίου, η κύρια δραστηριότητα της οποίας έγκειται στην ανά τον κόσμο δημοσίευση εμπορικών ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων. Η ITT World Directories Inc. είναι κατά 80 % θυγατρική εταιρία της ITT World Directories Enterprises Inc., η οποία, με τη σειρά της, είναι κατά 100 % θυγατρική της ITT Corporation, αμφοτέρων των δύο τελευταίων εταιριών αμερικανικού δικαίου.

Εθνικό κανονιστικό πλαίσιο

- 2 Ο βελγικός νόμος της 13ης Οκτωβρίου 1930 περί συντονισμού των διαφόρων νομοθετικών διατάξεων που αφορούν την τηλεγραφία και την ενσύρματη τηλεφωνία εκχώρησε σε δημόσια επιχείρηση, και συγκεκριμένα στη Régie des télégraphes et téléphones (στο εξής: RTT), το αποκλειστικό δικαίωμα διαχείρισης των τηλεπικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων της δημοσίευσης και διανομής στο Βέλγιο ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων. Δυνάμει του ανωτέρω νόμου, η RTT είχε και το δικαίωμα να αναθέτει σε τρίτους τη δημοσίευση των ετησίων καταλόγων.
- 3 Με τον νόμο της 21ης Μαρτίου 1991 περί αναμορφώσεως ορισμένων δημοσίων επιχειρήσεων οικονομικού χαρακτήρα, η RTT μετατράπηκε αρχικά σε αυτοτελή δημόσια επιχείρηση με την επωνυμία Belgacom. Ακολούθως, με τον νόμο της 12ης Δεκεμβρίου 1994 περί τροποποίησης του νόμου της 21ης Μαρτίου 1991, η Belgacom μετατράπηκε σε ανώνυμη εταιρία δημοσίου δικαίου με την επωνυμία Belgacom SA (στο εξής: Belgacom). Το βελγικό δημόσιο κατέχει την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου της. Μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1998 η Belgacom κατείχε εκ του νόμου το μονοπώλιο επί των υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας στο Βέλγιο.
- 4 Το αποκλειστικό δικαίωμα της Belgacom να εκδίδει ετησίους καταλόγους καταργήθηκε από τις 10 Ιανουαρίου 1994 με το άρθρο 45 του νόμου της 24ης Δεκεμβρίου 1993 περί τροποποίησης του άρθρου 113, παράγραφος 2, του νόμου της 21ης Μαρτίου 1991. Όπως προκύπτει από την τροποποιημένη αυτή διάταξη (στο εξής: άρθρο 113, παράγραφος 2, του νόμου του 1991), το δικαίωμα να εκδίδουν ετησίους καταλόγους, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τις λεπτομέρειες που καθορίζονται με βασιλική πράξη, έχουν όχι μόνον η Belgacom αλλά και τρίτα πρόσωπα εξουσιοδοτημένα από το Institut belge des services postaux et des télécommunications (στο εξής: IBPT) [βελγικό ίδρυμα ταχυδρομικών υπηρεσιών και τηλεπικοινωνιών].

- 5 Με το βασιλικό διάταγμα της 15ης Ιουλίου 1994, το οποίο άρχισε να ισχύει στις 26 Αυγούστου 1994, περί αναμορφώσεως ορισμένων δημοσίων επιχειρήσεων οικονομικού χαρακτήρα, θεσπίστηκαν οι προϋποθέσεις και λεπτομέρειες χορηγίσεως της οικείας εξουσιοδοτήσεως, όσον αφορά τους ετησίους καταλόγους των συνδρομητών αποκλειστικών υπηρεσιών τηλεπικοινωνιακού χαρακτήρα που εκμεταλλευόταν η Belgacom (στο εξής: βασιλικό διάταγμα της 15ης Ιουλίου 1994). Όπως προκύπτει από τα άρθρα 1, παράγραφος 2, και 3, παράγραφος 1, του εν λόγω βασιλικού διατάγματος, η εξουσιοδότηση χορηγείται υπό μορφή δηλώσεως εκ μέρους του IBPT ότι συνάδει προς το διάταγμα το οριστικό κείμενο μιας συμβάσεως παροχής των αναγκαίων στοιχείων για την έκδοση, πώληση και διανομή ενός ετησίου καταλόγου, όπου καθορίζονται το σύνολο των τεχνικών, οικονομικών και εμπορικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων της Belgacom και του προσώπου που επιθυμεί να λάβει την εξουσιοδότηση. Προτού υπογραφεί, η σύμβαση πρέπει να κοινοποιηθεί ομού από την Belgacom και το ενδιαφερόμενο πρόσωπο. Κατά το άρθρο 2 του διατάγματος, «κάθε εξουσιοδοτημένο πρόσωπο έχει (...) πρόσβαση στα αναγκαία για την έκδοση, πώληση ή διανομή ενός ετησίου καταλόγου στοιχεία υπό δίκαιες, εύλογες και μη εισάγουσες δυσμενή διάκριση εμπορικές, οικονομικές και τεχνικές προϋποθέσεις». Οι προϋποθέσεις αυτές ορίζονται από την Belgacom και δημοσιεύονται με δική της επιμέλεια στη *Moniteur Belge* [Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του Βελγίου]. Το άρθρο 3, παράγραφος 2, του διατάγματος επιβάλλει στην Belgacom την υποχρέωση να διαβιβάζει στο IBPT, κατόπιν αιτήσεώς του, οποιαδήποτε πληροφορία που είναι αναγκαία για τον έλεγχο του δικαίου, ευλόγου και μη εισάγοντα δυσμενή διάκριση χαρακτήρα των ανωτέρω προϋποθέσεων. Το άρθρο 9 διευκρινίζει ότι οι εξουσιοδοτήσεις για την έκδοση ετησίων καταλόγων χορηγούνται από 1ης Ιανουαρίου 1995.

Πραγματικά περιστατικά της διαφοράς

- 6 Με μια πρώτη συμφωνία συναφθείσα το 1969, η RTT εκχώρησε στην NV Promedia το αποκλειστικό δικαίωμα να δημοσιεύει ετησίους καταλόγους με βάση τα στοιχεία που της παρείχε η πρώτη. Η εκχώρηση αυτή ανανεώθηκε με δεύτερη συμφωνία της 9ης Μαΐου 1984 (στο εξής: συμφωνία της 9ης Μαΐου 1984), βάσει της οποίας για περίοδο δέκα ετών, αρχομένη από 1ης Ιανουαρίου 1985 και λήγουσα με τη δημοσίευση της δεκάτης πλήρους εκδόσεως των επισήμων ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων, η NV Promedia είχε το αποκλειστικό δικαίωμα να δημοσιεύει και διανέμει, εξ ονόματος της RTT, τον επίσημο ετήσιο τηλεφωνικό κατάλογο καθώς και εμπορικούς ετησίους καταλόγους, επ' ονόματί της. Σε εκτέλεση των δύο αυτών συμφωνιών, η τελευταία των οποίων έληξε στις 15 Φεβρουαρίου 1995, η προσφεύγουσα δημοσίευσε εμπορικούς ετησίους καταλόγους υπό την επωνυμία «Gouden Gids/Pages d'Or» [Χρυσές Σελίδες].

- 7 Από το 1993 η Belgacom και η προσφεύγουσα άρχισαν διαπραγματεύσεις για τη σύναψη νέας συμφωνίας. Αφού διέκοψε τις διαπραγματεύσεις τον μήνα Σεπτέμβριο του 1993 και κάλεσε του ενδιαφερομένους να υποβάλουν προσφορές για τη δημοσίευση ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων μετά την 1η Ιανουαρίου 1995, η Belgacom αποφάσισε στις 22 Δεκεμβρίου 1993 να επαναλάβει τις διαπραγματεύσεις με την προσφεύγουσα. Δεδομένου ότι τα δύο μέρη δεν κατέληξαν σε συμφωνία, η Belgacom αποφάσισε στις 12 Ιουλίου 1994 να θέσει τέρμα στη συνεργασία της με την προσφεύγουσα και να αναζητήσει νέο εταίρο για τη δημοσίευση ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων από 1ης Ιανουαρίου 1995.
- 8 Στο μεσοδιάστημα, η προσφεύγουσα άσκησε στις 29 Ιουνίου 1994 προσφυγή ενώπιον του βελγικού cour d'arbitrage για την ακύρωση του άρθρου 45 του νόμου της 24ης Δεκεμβρίου 1993. Την ανωτέρω προσφυγή ακολούθησε η από 25 Οκτωβρίου 1994 άσκηση ενώπιον του βελγικού Conseil d'État αιτήσεως αναστολής του βασιλικού διατάγματος της 15ης Ιουλίου 1994. Αμφότερες απορρίφθηκαν.
- 9 Στις 13 Ιουλίου 1994 η προσφεύγουσα ανήγγειλε με ανακοινωθέν Τύπου ότι είχε αποφασίσει τη συνέχιση της δημοσιεύσεως των «Gouden Gids/Pages d'Or». Παράλληλα, ενέτεινε τις δραστηριότητές της με κατ' οίκον επισκέψεις και πώληση διαφημιστικών αγγελιών αφορσών την προετοιμασία της εκδόσεως των ετησίων καταλόγων της για το έτος 1995.
- 10 Την ίδια ημέρα η Belgacom ενημέρωσε με ανακοινωθέν Τύπου τους πελάτες της ότι η άσκηση οποιασδήποτε δραστηριότητας με επισκέψεις κατ' οίκον ή πώληση εκ μέρους της προσφεύγουσας σχετικά με την έκδοση των ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων της για το έτος 1995 δεν είχε την έγκριση της Belgacom και ασκούσαν εκτός πάσης συμβατικής σχέσεως. Η Belgacom ενημέρωσε τους πελάτες της και για την απόφασή της να δημοσιεύσει η ίδια τις λευκές και κίτρινες σελίδες του επισήμου ετησίου τηλεφωνικού καταλόγου της, σε συνεργασία με ειδικευμένο στον τομέα αυτό εταίρο. Τους επισήμανε συναφώς ότι οι εμπορικοί σύμβουλοι της Belgacom, εφοδιασμένοι με τις αναγκαίες εξουσιοδοτήσεις, επρόκειτο να τους ενημερώσουν λίαν συντόμως για τις λεπτομέρειες δημοσιεύσεως των αγγελιών στην προσεχή έκδοση των λευκών και κίτρινων σελίδων του επισήμου ετησίου τηλεφωνικού καταλόγου.

- 11 Στις 22 Ιουλίου 1994 η προσφεύγουσα ενήγαγε την Belgacom ενώπιον του προέδρου του tribunal de commerce de Bruxelles, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, ο οποίος κλήθηκε να αναγνωρίσει ότι η Belgacom παρέβη τους βελγικούς νόμους που διέπουν τις εμπορικές πρακτικές και τον ανταγωνισμό, καθώς και το άρθρο 86 της Συνθήκης, και να διατάξει στην τελευταία να θέσει τέρμα στη διάδοση ψευδών, παραπλανητικών και δυσφημιστικών πληροφοριών που την αφορούν. Στο πλαίσιο της εν λόγω αγωγής, η Belgacom άσκησε ανταγωγή (στο εξής: πρώτη ανταγωγή ή πρώτη προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη), καλώντας τον πρόεδρο του Tribunal de commerce να αναγνωρίσει ότι, ελλείψει εξουσιοδότησεως εκ μέρους του ΙΒΡΤ, όπως απαιτεί το άρθρο 113, παράγραφος 2, του νόμου του 1991, οποιαδήποτε κατ' οίκον επίσκεψη ή πώληση διαφημιστικών σελίδων εκ μέρους της ΙΤΤ Promedia NV, για την έκδοση των ετησίων καταλόγων του 1995, παραβίαζε τους βελγικούς νόμους επί των εμπορικών πρακτικών και του ανταγωνισμού, καθώς και το άρθρο 86 της Συνθήκης. Η Belgacom αξίωσε επίσης η ΙΤΤ Promedia NV να θέσει τέρμα σε οποιαδήποτε κατ' οίκον επίσκεψη ή πώληση μέχρι λήψεως της εν λόγω εξουσιοδότησεως.
- 12 Με απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1994 ο πρόεδρος του tribunal de commerce de Bruxelles, στηριζόμενος στους βελγικούς νόμους επί των εμπορικών πρακτικών και του ανταγωνισμού, καθώς και επί του άρθρου 86 της Συνθήκης, έκανε δεκτό το αίτημα της ΙΤΤ Promedia NV και απέρριψε με το ίδιο σκεπτικό την πρώτη ανταγωγή της Belgacom ως αβάσιμη. Με απόφαση της 19ης Οκτωβρίου 1995 του cour d'appel de Bruxelles επικύρωσε την ανωτέρω απόφαση, διαπιστώνοντας ότι η συμπεριφορά της Belgacom αντέκειται προς τη βελγική νομοθεσία επί των εμπορικών πρακτικών. Απέρριψε επίσης την ανταγωγή της Belgacom με το αιτιολογικό ότι το εθνικό κανονιστικό πλαίσιο που επικαλέστηκε προς στήριξη της ανταγωγής της — ειδικότερα το άρθρο 113, παράγραφος 2, του νόμου του 1991 και το βασιλικό διάταγμα της 15ης Ιουλίου 1994 — αντέκειται προς τα άρθρα 86 και 90, παράγραφος 1, της Συνθήκης και ως εκ τούτου δεν ετύγχανε εφαρμογής εν προκειμένω.
- 13 Αφού κάλεσε την Belgacom, με έγγραφα της 10ης Μαΐου, 1ης Ιουλίου και 27ης Ιουλίου 1994, να της υποβάλει δίκαιη, εύλογη και μη εισάγουσα δυσμενή διάκριση προσφορά για την παροχή των αφορώντων τους συνδρομητές στοιχείων (στο εξής: στοιχεία συνδρομητών), η προσφεύγουσα προσέφυγε εκ νέου στη δικαιοσύνη, ενάγοντας την Belgacom στις 16 Αυγούστου 1994 ενώπιον του προέδρου του tribunal de commerce de Bruxelles, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων στο πλαίσιο αγωγής. Τον κάλεσε να αναγνωρίσει ότι η άρνηση της Belgacom να της παράσχει τα στοιχεία των συνδρομητών υπό δίκαιες, εύλογες και μη εισάγουσες δυσμενή διάκριση προϋποθέσεις συνιστούσε

αθέμιτη εμπορική πρακτική, αντικειμένη στους βελγικούς νόμους επί των εμπορικών πρακτικών και του ανταγωνισμού, καθώς και προς το άρθρο 86 της Συνθήκης, και να διατάξει την Belgacom να θέσει τέρμα στην εν λόγω πρακτική, προσκομίζοντας στην IΤΤ Promedia NV τα ανωτέρω στοιχεία υπό δίκαιες, εύλογες και μη εισάγουσες δυσμενή διάκριση προϋποθέσεις. Η Belgacom άσκησε ανταγωγή και έναντι της νέας αυτής αγωγής (στο εξής: δεύτερη ανταγωγή ή δεύτερη προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη), ζητώντας να αναγνωρισθεί ότι το αίτημα της IΤΤ Promedia NV να έχει πρόσβαση στα στοιχεία των συνδρομητών, όπως διατυπώθηκε με τα έγγραφα της 10ης Μαΐου, 1ης Ιουλίου και 27ης Ιουλίου 1994, συνιστούν πρακτική αντίθετη προς τη βελγική νομοθεσία περί των εμπορικών πρακτικών και του οικονομικού ανταγωνισμού, καθώς και προς το άρθρο 86 της Συνθήκης.

- 14 Αφού ανέθεσε σε εμπειρογνώμονα να προσδιορίσει μια δίκαιη, εύλογη και μη εισάγουσα δυσμενή διάκριση τιμή για τα επίδικα στοιχεία, ο πρόεδρος του tribunal de commerce de Bruxelles εξέδωσε στις 11 Ιουνίου 1996 απόφαση και, κάνοντας δεκτό το αίτημα της IΤΤ Promedia NV, αναγνώρισε ότι η τιμή έπρεπε να καθορισθεί σύμφωνα με τα πορίσματα του εμπειρογνώμονα, υπό την επιφύλαξη αυτόματης προσαρμογής της ανωτέρω τιμής στην κατώτερη τιμή που θα καθόριζε ενδεχομένως η Επιτροπή με την απόφαση που επρόκειτο να εκδώσει κατόπιν της καταγγελίας που είχε υποβάλει η προσφεύγουσα (βλ. κατωτέρω σκέψεις 22 και 23). Με το ίδιο σκεπτικό, απέρριψε τη δεύτερη ανταγωγή της Belgacom ως αβάσιμη. Ο πρόεδρος απέρριψε επίσης το αίτημα της IΤΤ Promedia NV για καταβολή αποζημιώσεως με το αιτιολογικό ότι η δεύτερη ανταγωγή ήταν αλόγιστη και κακόβουλη, εκτιμώντας ότι δεν είχε αποδειχθεί ότι η Belgacom άσκησε καταχρηστικώς το δικαίωμά της να προσφύγει στη δικαιοσύνη.

- 15 Στις 24 Σεπτεμβρίου 1994 η Belgacom δημοσίευσε, δυνάμει του άρθρου 2 του βασιλικού διατάγματος της 15ης Ιουλίου 1994, στη *Moniteur Belge* ανακοινωθέν αφορών τις εμπορικές, οικονομικές και τεχνικές προϋποθέσεις προσβάσεως στα στοιχεία που είναι αναγκαία για την έκδοση, πώληση και διανομή των ετησίων καταλόγων των συνδρομητών αποκλειστικών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών που εκμεταλλευόταν η Belgacom. Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του ανακοινωθέντος όριζε για κάθε στοιχείο συνδρομητού ετήσιο τέλος 200 βελγικών φράγκων (BFR) πέραν του 34 % του κύκλου εργασιών του εξουσιοδοτημένου προσώπου από τα διαφημιστικά έσοδα. Στις 20 Απριλίου 1995 το IBPT, θεωρώντας ότι το τέλος αυτό δεν ήταν δίκαιο, εύλογο και μη εισάγον δυσμενή διάκριση,

συνέστησε στην Belgacom να το τροποποιήσει, καθορίζοντάς το σε 67 (BFR) ανά στοιχείο συνδρομητή πέραν του 16 % του κύκλου εργασιών του εξουσιοδοτημένου προσώπου από τα διαφημιστικά έσοδα. Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του ανωτέρω ανακοινωθέντος τροποποιήθηκε με το δημοσιευθέν στις 20 Ιουνίου 1995 στη *Moniteur Belge* ανακοινωθέν, σύμφωνα με το οποίο το τέλος καθορίστηκε σύμφωνα με την πρόταση του IBPT.

- 16 Στις 21 Οκτωβρίου 1994 οι Belgacom και GTE Information Services Inc., εταιρία αμερικανικού δικαίου, συνέστησαν από κοινού την εταιρία Belgacom Directory Services SA (στο εξής: BDS), συμμετέχοντας κατά 80 και 20 % του κεφαλαίου αντιστοίχως, για την έκδοση στο Βέλγιο ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων. Η βελγικού δικαίου εταιρία BDS άρχισε να ασκεί τις δραστηριότητές της το 1995.
- 17 Στις 16 Μαρτίου 1995 η Belgacom και η προσφεύγουσα συνήψαν σύμβαση παροχής των στοιχείων των συνδρομητών. Με έγγραφο της 24ης Μαρτίου 1995, το IBPT, το οποίο είχε λάβει αντίγραφο της εν λόγω συμβάσεως, ενημέρωσε την προσφεύγουσα για τη χορήγηση προσωρινής εξουσιοδότησεως. Το έγγραφο διευκρινίζει ότι η εξουσιοδότηση μπορούσε να καταστεί οριστική εφόσον τροποποιούνταν οι οικονομικές προϋποθέσεις της συμβάσεως κατά τρόπον ώστε να αποκρίνονται στις δίκαιες, εύλογες και μη εισάγουσες δυσμενή διάκριση προϋποθέσεις που επρόκειτο να καθορίσει το IBPT.
- 18 Στις 29 Μαρτίου 1995 η Belgacom απέστειλε στην προσφεύγουσα έγγραφο οχλήσεως, καλώντας την να τηρήσει της απορρέουσες από το άρθρο XVI, παράγραφος 2, της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984 συμβατικές υποχρεώσεις. Το εν λόγω έγγραφο οχλήσεως συνοδευόταν από κατάλογο στοιχείων που η Belgacom αξίωνε από την προσφεύγουσα δυνάμει του προαναφερθέντος άρθρου. Στις 7 Απριλίου 1995 η προσφεύγουσα γνωστοποίησε το ανωτέρω έγγραφο οχλήσεως στην Επιτροπή.

19 Το άρθρο XVI, παράγραφος 2, της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984 όριζε:

«Ten einde de Regie in staat te stellen de continuïteit van de uitgaven te verzekeren, dient de contractant:

- (a) ten laatste één maand na de uitreikingsperiode van elk boekdeel van de 10de uitgave alle abonneebestanden, tekeningen, specificaties en andere gegevens die nodig zijn voor de publikatie en de uitreiking van de OTG en de HBG zonder enige vergoeding an de Regie af te staan;
- (b) uiterlijk één maand na het uitreiken van het laatste boekdeel van de 10de uitgave zonder enige vergoeding bovendien af te staan: de licenties, voortvloeiend uit octrooien of uit soortgelijke wettelijke vormen van bescherming, naar aanleiding van werken uitgevoerd of in verband met onderhavige overeenkomst alsmede de know how nodig voor de uitgave en de uitreiking van de OTG en de HBG.»

(«Προκειμένου να επιτραπεί στο ίδρυμα να διασφαλίσει τη συνέχεια της δημοσίευσης, ο συμβαλλόμενος οφείλει να:

- α) μεταβιβάσει άνευ ανταλλάγματος στο ίδρυμα, το αργότερο ένα μήνα μετά την περίοδο διανομής κάθε τόμου της δεκάτης εκδόσεως, όλα τα δελτάρια των συνδρομητών, σχέδια, καθώς και τυχόν διευκρινίσεις και λοιπές πληροφορορίες αναγκαίες για τη δημοσίευση και διανομή του επισήμου τηλεφωνικού ετησίου καταλόγου και του εμπορικού ετησίου καταλόγου·
- β) μεταβιβάσει επίσης άνευ ανταλλάγματος στο ίδρυμα, το αργότερο ένα μήνα μετά τη διανομή του τελευταίου τόμου της δεκάτης εκδόσεως: τις συνδεόμενες με διπλώματα ευρεσιτεχνίας ή παρεμφερείς νομικές μορφές προστα-

σίας άδειες εν συνεχεία των πραγματοποιηθεισών εργασιών στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, καθώς και την αναγκαία τεχνογνωσία για την έκδοση και διανομή του επισήμου ετησίου τηλεφωνικού καταλόγου και του εμπορικού ετησίου καταλόγου»).

- 20 Το αίτημα αυτό εκτελέσεως της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984 έδωσε λαβή ώστε να αχθεί ενώπιον της δικαιοσύνης και τρίτη διαφορά μεταξύ της Belgacom και της προσφεύγουσας (στο εξής: τρίτη προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη). Στις 14 Απριλίου 1995 η Belgacom υπέβαλε ενώπιον του προέδρου του tribunal de commerce de Bruxelles κατά της προσφεύγουσας αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων, προκειμένου να την υποχρεώσει, βάσει του άρθρου XVI, παράγραφος 2, της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984, να διαβιβάσει στην Belgacom ορισμένα δεδομένα, την εμπορική τεχνογνωσία και δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Με απόφαση της 19ης Ιουνίου 1995, ο πρόεδρος του tribunal de commerce de Bruxelles αναγνώρισε ότι η αίτηση δεν πληρούσε τα απαραίτητα για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κριτήρια και την απόρριψε ως αβάσιμη.
- 21 Κατόπιν της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, οι Belgacom και BDS ενήγαγαν στις 7 Αυγούστου 1995 την προσφεύγουσα ενώπιον του προέδρου του tribunal de commerce de Bruxelles, αιτούμενες επί της ουσίας να υποχρεωθεί να καταβάλει αποζημίωση, όπως προβλέπει το άρθρο XVI, παράγραφος 3, της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984, λόγω αθετήσεως της παραγράφου 2 του ιδίου άρθρου. Με απόφαση της 11ης Δεκεμβρίου 1996, ο πρόεδρος του tribunal de commerce de Bruxelles αναγνώρισε ότι η προβλεπόμενη στη συμφωνία της 9ης Μαΐου 1984 ρήτρα αποκλειστικότητας αντέκειτο στο άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης και ότι, επειδή η εν λόγω ρήτρα αποτελούσε τον πυρήνα της ιδίας της συμφωνίας, η τελευταία ήταν άκυρη στο σύνολό της, δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 2, της Συνθήκης. Κατόπιν αυτού, απέρριψε την αγωγή ως αβάσιμη. Διαπιστώνοντας ότι δεν είχε αποδειχθεί ότι η άσκηση της αγωγής έπρεπε να θεωρηθεί ως αλόγιστη και κακόβουλη, απέρριψε ως αβάσιμη και την ανταγωγή της προσφεύγουσας. Διευκρίνισε ότι το γεγονός της μη ορθής εκτιμήσεως του κύρους μιας συμφωνίας δεν συνιστούσε αφεαντού πταίσμα αρκούντως σοβαρό ώστε να θεωρηθεί ως απόδειξη κακοπιστίας.

Η ενώπιον της Επιτροπής διοικητική διαδικασία

- 22 Η προσφεύγουσα υπέβαλε στις 20 Οκτωβρίου 1994 καταγγελία στην Επιτροπή, αφενός, κατά της συμπεριφοράς της Belgacom, δυνάμει του άρθρου 3 του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25, στο εξής: κανονισμός 17), επικαλούμενη παράβαση του άρθρου 86 της Συνθήκης, αφετέρου, κατά του βελγικού κανονιστικού πλαισίου, επικαλούμενη το ασυμβίβαστό του προς τα άρθρα 86 και 90, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Η Επιτροπή χώρισε την καταγγελία σε δύο μέρη: η αφορώσα τη συμπεριφορά της Belgacom καταγγελία καταχωρίστηκε υπό τον αριθμό IV/35.268 (στο εξής: καταγγελία IV/35.268), ενώ η στρεφόμενη κατά του βελγικού κανονιστικού πλαισίου υπό τον αριθμό 94/5103 SG(94) A/23203.
- 23 Στην καταγγελία IV/35.268, η προσφεύγουσα διατύπωσε τον ισχυρισμό ότι η Belgacom είχε καταχραστεί της δεσπόζουσας θέσεώς της, κατά παράβαση του άρθρου 86 της Συνθήκης:
- α) κοινοποιώντας στους ήδη ή δυνάμει πελάτες της προσφεύγουσας εσφαλμένες, παραπλανητικές και δυσφημιστικές πληροφορίες εις βάρος της,
 - β) αρνούμενη να παράσχει στην προσφεύγουσα, υπό δίκαιες, εύλογες και μη εισάγουσες δυσμενή διάκριση συνθήκες, τα αναγκαία για την έκδοση των ετησίων καταλόγων στοιχεία των συνδρομητών,
 - γ) επιβάλλοντας υπερβολικές και/ή εισάγουσες δυσμενή διάκριση τιμές για την πώληση των εν λόγω στοιχείων των συνδρομητών,
 - δ) κινώντας κακοβούλως κατά της προσφεύγουσας δίκες ενώπιον των βελγικών δικαστηρίων,

ε) αξιώνοντας από την προσφεύγουσα να της εκχωρήσει την τεχνογνωσία της σε βιομηχανικά και εμπορικά ζητήματα δυνάμει ανειλημμένων από τους δύο συμβαλλομένους συμβατικών δεσμεύσεων.

24 Με έγγραφο της 7ης Μαρτίου 1995, η Επιτροπή ενημέρωσε την προσφεύγουσα επί της προκαταρκτικής απόψεώς της έναντι των πέντε σκελών της καταγγελίας IV/35.268 και την κάλεσε να της κοινοποιήσει τις παρατηρήσεις της. Η προσφεύγουσα ανταποκρίθηκε στην πρόσκληση με έγγραφα της 6ης, 18ης, 25ης και 27ης Απριλίου 1995 και της 16ης Ιουνίου 1995.

25 Στις 6 Δεκεμβρίου 1995 η προσφεύγουσα υπέβαλε νέα καταγγελία στην Επιτροπή, η οποία καταχωρίστηκε υπό τον αριθμό 96/4067 SG(95) A/19911/2, κατά της διέπουσας τους ετησίους τηλεφωνικούς καταλόγους βελγικής κανονιστικής ρυθμίσεως, επικαλούμενη το ασυμβίβαστό της προς τα άρθρα 59 και 90 της Συνθήκης.

26 Στις 20 Δεκεμβρίου 1995 η Επιτροπή απηύθυνε στην Belgacom κοινοποίηση των αιτιάσεων αφορώσα το τρίτο σκέλος της καταγγελίας IV/35.268, ήτοι την αφορώσα την τιμή πώλησεως των στοιχείων των συνδρομητών αιτίαση (στο εξής: κοινοποίηση των αιτιάσεων της 20ής Δεκεμβρίου 1995). Την ανωτέρω κοινοποίηση αιτιάσεων ακολούθησε ακρόαση της 10ης Απριλίου 1996. Τον Απρίλιο του 1997 η Επιτροπή συμφώνησε με την Belgacom επί των προϋποθέσεων προσβάσεως στα στοιχεία των συνδρομητών, οπότε η προσφεύγουσα παραιτήθηκε από το σκέλος αυτό της καταγγελίας της (βλ. ανακοινωθέν Τύπου της Επιτροπής της 11ης Απριλίου 1997).

27 Με έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 1995 (στο εξής: έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 1995), η Επιτροπή κοινοποίησε στην προσφεύγουσα την οριστική απόρριψη του πρώτου και δεύτερου σκέλους της καταγγελίας IV/35.268 (βλ. ανωτέρω σκέψη 23). Η απόρριψη των εν λόγω σημείων της καταγγελίας δεν αποτέλεσε αντικείμενο προσφυγής ενώπιον του Πρωτοδικείου. Η Επιτροπή της επισήμανε επίσης την αποστολή κοινοποιήσεως αιτιάσεων στην Belgacom (βλ. ανωτέρω σκέψη 26), καθώς και την προκαταρκτική άποψή της δυνάμει του άρθρου 6 του κανονισμού 99/63/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 1993, περί των ακροάσεων που προβλέπει το άρθρο 19, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 37), αναφορικά με το τέταρτο και πέμπτο σκέλος της καταγγελίας IV/35.268 (βλ. ανωτέρω σκέψη 23).

- 28 Με έγγραφο της 9ης Φεβρουαρίου 1996, η προσφεύγουσα διαβίβασε τις παρατηρήσεις της στην Επιτροπή επί της προκαταρκτικής απόψεως της τελευταίας σχετικά με τα δύο τελευταία σκέλη της καταγγελίας IV/35.268 (στο εξής: έγγραφο της 9ης Φεβρουαρίου 1996).

Η προσβαλλομένη απόφαση

- 29 Με απόφαση της 21ης Μαΐου 1996, η οποία κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα με ταχυδρομείο της ίδιας ημέρας, η Επιτροπή απέρριψε οριστικώς το τέταρτο και πέμπτο σκέλος της καταγγελίας IV/35.268 (βλ. ανωτέρω σκέψη 23), αναφορικά με τις φερόμενες ως κακόβουλες προσφυγές της Belgacom στη δικαιοσύνη και το αίτημα εκτελέσεως του άρθρου XVI, παράγραφος 2, της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984 περί μεταβιβάσεως στην Belgacom της τεχνογνωσίας της σε βιομηχανικά και εμπορικά ζητήματα (στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση).

Η ενώπιον των βελγικών δικαστηρίων διαδικασίες

- 30 Η Επιτροπή εκτιμά κατ' αρχήν ότι «το γεγονός της επιδιώξεως ένδικης προστασίας, εκφράσεως του θεμελιώδους δικαιώματος προσφυγής στη δικαιοσύνη, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως κατάχρηση» εκτός αν «μια κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση κινεί δίκες i) που δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ευλόγως ως αποσκοπούσες στην αναγνώριση των δικαιωμάτων της, οπότε δεν μπορούν παρά να συνίστανται στην παρενόχληση του αντιδίκου και ii) επιδιώκουν τη βάσει σχεδίου κατάργηση του ανταγωνισμού» (σημείο 11 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 31 Όσον αφορά την πρώτη ανταγωγή που άσκησε η Belgacom, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι, με το έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 1995, διατύπωσε την άποψη ότι η ανταγωγή αυτή «αποτελούσε άμυνα έναντι κατηγορίας [της προσφεύγουσας] και αποσκοπούσε στην αναγνώριση αυτού που η Belgacom [θεωρούσε] ως δικαίωμα, απόρροια της καταστάσεως [της προσφεύγουσας] προ της λήψεως

της απαιτούμενης από τον νόμο εξουσιοδοτήσεως». Την άποψη αυτή αμφισβήτησε η προσφεύγουσα με έγγραφό της της 9ης Φεβρουαρίου 1996 (σημεία 14 και 15 της προσβαλλομένης αποφάσεως), προβάλλοντας δύο επιχειρήματα.

- 32 Το πρώτο επιχείρημα, αντλούμενο από το γεγονός ότι η αδυναμία της προσφεύγουσας να λάβει εξουσιοδότηση από το IBPT οφειλόταν στην εφαρμογή εκ μέρους της Belgacom τιμών που είχαν αποτελέσει αντικείμενο της κοινοποίησης των αιτιάσεων της Επιτροπής της 20ής Δεκεμβρίου 1995, υποχρέωσε την Επιτροπή να διευκρινίσει ότι «η κοινοποίηση των αιτιάσεων αφορά την εφαρμογή υπερβολικών και εισαγωγικών δυσμενή διάκριση τιμών που εξακολουθούν να εφαρμόζονται, ενώ στο μεσοδιάστημα [η προσφεύγουσα] έλαβε εξουσιοδότηση. Έπεται ότι η φερομένη αδυναμία της [προσφεύγουσας] να λάβει εξουσιοδότηση δεν είναι απόρροια των πρακτικών που αποτελούν αντικείμενο της κοινοποίησης αιτιάσεων της Επιτροπής προς την Belgacom» (σημεία 15 και 16 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 33 Το δεύτερο επιχείρημα, αντλούμενο από το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν είχε εξετάσει αν συμβιβάζεται με τη Συνθήκη, ειδικότερα δε με τα άρθρα 59, 86 και 90 αυτής, το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο εντασσόταν η δράση της Belgacom, οδήγησε την Επιτροπή να σημειώσει ότι το επιχείρημα αυτό αφορά πράξεις του βελγικού δημοσίου και όχι πρακτικές της Belgacom, οπότε, ενόσω το πλαίσιο αυτό δεν ακυρώνεται από αρμόδιο δικαστήριο, η Belgacom νομιμοποιείται να αναφέρεται σ' αυτό προσφεύγοντας στη δικαιοσύνη (σημεία 15 και 17 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 34 Επιπλέον, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, αν η ανταγωγή της Belgacom εντασσόταν πράγματι στο πλαίσιο εσκεμμένης στρατηγικής καταργήσεως του ανταγωνισμού, δεν θα ανέμενε την εκ μέρους της προσφεύγουσας προσφυγή στη δικαιοσύνη προκειμένου να προβάλει το αίτημά της υπό μορφή ανταγωγής. Θα στρεφόταν ευθέως κατά της προσφεύγουσας (σημείο 18 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 35 Όσον αφορά τη δεύτερη ανταγωγή της Belgacom, η Επιτροπή υπογραμμίζει εκ νέου ότι, με το έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 1995, είχε διευκρινίσει ότι η ανταγωγή αυτή συνιστούσε μέσο άμυνας στο οποίο προσέφυγε για να αντικρούσει την κατηγορία της προσφεύγουσας και επιδίωκε την αναγνώριση αυτού που η ίδια η Belgacom θεωρούσε ως δικαίωμα απορρέον τη φορά αυτή από την νόμιμη κατάσταση που ίσχυε στο Βέλγιο προ της εκδόσεως του βασιλικού διατάγματος της 15ης Ιουλίου 1994. Στο από 9 Φεβρουαρίου 1996 έγγραφό της, η προσφεύγουσα προέβαλε δύο επιχειρήματα κατά της ανωτέρω εξηγήσεως (σημείο 19 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 36 Το πρώτο επιχείρημα, αντλούμενο από το γεγονός ότι το άρθρο 86 της Συνθήκης υποχρέωνε την Belgacom να παράσχει τα στοιχεία των συνδρομητών, ώθησε την Επιτροπή να υπογραμμίσει ότι το άρθρο 86 της Συνθήκης, εξεταζόμενο κεχωρισμένως, μπορούσε απλώς και μόνο να υποχρεώσει επιχείρηση κατέχουσα δεσπόζουσα θέση να παράσχει σε άλλη επιχείρηση στοιχεία, εφόσον η τελευταία ήταν πράγματι σε θέση να χρησιμοποιήσει τα στοιχεία αυτά στο πλαίσιο οικονομικής δραστηριότητας. Ελλείψει διατάγματος εφαρμογής όσοντις τις προϋποθέσεις ασκήσεως της δραστηριότητας της εκδόσεως ετησίων καταλόγων, η προσφεύγουσα δεν ήταν σε θέση να κάνει χρήση των αιτηθέντων στοιχείων, έστω και αν τα είχε προσκομίσει η Belgacom, χωρίς να παραβιάζει τη βελγική νομοθεσία. Ακόμη και αν η αδυναμία ασκήσεως της ανωτέρω δραστηριότητας της δημοσιεύσεως ετησίων καταλόγων ήταν απόρροια αμελείας του βελγικού δημοσίου, το οποίο δεν εξέδωσε έγκαιρα το διάπρον την άσκησή της διάταγμα, η Belgacom νομιμοποιούνταν να αναφέρεται σ' αυτό ενώπιον της δικαιοσύνης ενόσω η έλλειψη διατάγματος εφαρμογής δεν είχε αναγνωριστει ως παράνομη από αρμόδιο δικαστήριο (σημεία 20 και 21 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 37 Το δεύτερο επιχείρημα, αντλούμενο από το ότι η άρνηση παροχής των στοιχείων δεν απηχούσε τη μέριμνα της Belgacom να υπερασπιστει τα δικαιώματά της, δεδομένου ότι η παροχή των στοιχείων αυτών δεν έθιγε το δικαίωμά της να ασκεί τη δραστηριότητα της εκδόσεως των ετησίων καταλόγων δυνάμει του άρθρου 113 του νόμου της 21ης Μαρτίου 1991, ώθησε την Επιτροπή να ισχυριστει ότι, έστω και αν η παροχή εκ μέρους της Belgacom των στοιχείων στην προσφεύγουσα δεν έθετε υπό αμφισβήτηση το δικαίωμά της να ασκεί τη δραστηριότητα αυτή, «η Belgacom είχε βασίμους λόγους να φοβάται [ότι η προσφεύγουσα] θα κάνει χρήση των στοιχείων αυτών προκειμένου, πραγματοποιώντας κατ' οίκον επισκέψεις, να ανευρει πελάτες στην αγορά της διαφημίσεως μέσω των ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων, γεγονός που θα έθιγε το μονοπωλιακώς ασκούμενο δικαίωμα της Belgacom στην εν λόγω αγορά» (σημεία 20 και 22 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 38 Επιπλέον, στο σημείο 23 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επαναλαμβάνει τις διαπιστώσεις που παραθέτει στο σημείο 18 αυτής (βλ. ανωτέρω σκέψη 34).
- 39 Όσον αφορά την τρίτη προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη, με αντικείμενο τη μη εφαρμογή εκ μέρους της προσφεύγουσας του άρθρου XVI στις συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι, με το έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 1995, είχε διευκρινίσει ότι η ανταγωγή της Belgacom αποσκοπούσε στη διατήρηση αυτού που η Belgacom θεωρούσε ως δικαίωμα απορρέον από συμβατική δέσμευση που ανέλαβε η προσφεύγουσα (σημείο 24 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 40 Με το έγγραφο της 9ης Φεβρουαρίου 1996, η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ότι η ανταγωγή, επιδιώκοντας την εκτέλεση των αιτημάτων που υπερέβαιναν το πλαίσιο των ανειλημμένων από τα δύο μέρη συμβατικών δεσμεύσεων, έβαινε πέραν αυτού που συνιστούσε τη νόμιμη υπεράσπιση κεκτημένου δικαιώματος της Belgacom δυνάμει των ανωτέρω δεσμεύσεων. Η Επιτροπή έκρινε ότι η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε κανένα πραγματικό ή νομικό στοιχείο εκ των οποίων να προκύπτει ότι τα αιτήματα της Belgacom έβαιναν πέραν των προβλεπόμενων με τη συμφωνία της 9ης Μαΐου 1984 (σημεία 25 και 26 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 41 Εν κατακλείδι, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι οι τρεις προσφυγές της Belgacom στη δικαιοσύνη μπορούσαν εύλογα να θεωρηθούν ότι αποσκοπούσαν στη διεκδίκηση των δικαιωμάτων της, οπότε δεν συνιστούν κατάχρηση κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης (σημείο 27 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 42 Επιπλέον, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, δεδομένου ότι οι δύο πρώτες προσφυγές της Belgacom στη δικαιοσύνη αποτελούσαν ανταγωγές που της επέτρεπαν να υπεραμυνθεί των δικαιωμάτων της και όχι αυτοτελείς αγωγές με σκοπό την παρενόχληση της προσφεύγουσας, δεν μπορούν να ενταχθούν στο πλαίσιο σχεδίου με σκοπό την κατάχρηση του ανταγωνισμού. Επομένως, δεν μπορούν να συνιστούν κατάχρηση κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης (σημείο 28 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

Αίτημα εκτελέσεως συμβάσεως

- 43 Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το σχετικό με το άρθρο XVI, παράγραφος 2, της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984 αίτημα της Belgacom αφορά την εκτέλεση συμβάσεως και όχι τη σύναψή της. Διευκρινίζει ότι, με το έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 1995, είχε αναφέρει ότι το αίτημα εκτελέσεως συμβάσεως δεν μπορεί αφεαυτού να συνιστά κατάχρηση κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης. Επί της θέσεως αυτής της Επιτροπής η προσφεύγουσα αντέταξε τρία επιχειρήματα με έγγραφο της 9ης Φεβρουαρίου 1996 (σημεία 30 έως 32 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 44 Το πρώτο επιχείρημα, σύμφωνα με το οποίο η διάκριση μεταξύ συνάψεως και εκτελέσεως συμβατικής ρήτηρας δεν δικαιολογείται στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 86 της Συνθήκης, ώθησε την Επιτροπή να διευκρινίσει ότι η έννοια της καταχρήσεως, κατά το ανωτέρω άρθρο, είναι αντικειμενική, συνεπαγομένη, ιδίως, συμπεριφορά βλαπτική της δομής του ανταγωνισμού. Η αξίωση εκτελέσεως συμβάσεως δεν προσθέτει τίποτα στα απορρέοντα από τη σύναψή της αποτελέσματα εφόσον η σύναψη αυτή συνεπάγεται την εκτέλεση της συμβάσεως εκ μέρους των υπογραψάντων ή, ελλείψει αυτής, αίτημα εκτελέσεως εκ μέρους του συμβαλλομένου μέρους που επιδιώκει να υπερασμυνθεί των δικαιωμάτων του. Διαφέρει η περίπτωση αιτήματος υπερβαίνοντος το πλαίσιο της συμβάσεως και δυναμένου να έχει συγκεκριμένο αποτέλεσμα επί της δομής του ανταγωνισμού. Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε κανένα πραγματικό ή νομικό στοιχείο, αποδεικτικό του ότι το αίτημα της Belgacom είχε συγκεκριμένο αποτέλεσμα επί της δομής του ανταγωνισμού, υπό την έννοια ότι έβαινε πέραν των αποτελεσμάτων που τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούσαν να αναμένουν από τη συμφωνία της 9ης Μαΐου 1984 (σημεία 32 έως 34 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 45 Το δεύτερο επιχείρημα, αντλούμενο από το γεγονός ότι ο σκοπός του αιτήματος της Belgacom ήταν να αποκλείσει την προσφεύγουσα από την αγορά των ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων, ώθησε την Επιτροπή να διαπιστώσει ότι η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε κανένα πραγματικό ή νομικό στοιχείο, ενδεικτικό του ότι το αίτημα της Belgacom δεν αποσκοπούσε στην υπερέσπιση των δικαιωμάτων που απέκτησε κατά την υπογραφή της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984. Το γεγονός ότι, αν ευδοκίμωσε, η ανταγωγή θα είχε τις περιγραφόμενες από την προσφεύγουσα συνέπειες επί του ανταγωνισμού στην αγορά των ετησίων καταλόγων ήταν μια από τις περιστάσεις υπό τις οποίες συνήφθη η σύμβαση σε μια εποχή όπου η έκδοση των ετησίων καταλόγων αποτελούσε δραστηριότητα εντασσομένη στα αποκλειστικά δικαιώματα που επιφυλάσσονταν στην Belgacom (σημεία 32 και 35 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 46 Το τρίτο επιχείρημα, ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 89 της Συνθήκης επειδή δεν προέβη σε έρευνα ως προς το συμβιβαστό της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984 προς τα άρθρα 85 και 86 της Συνθήκης, ώθησε την Επιτροπή να σημειώσει ότι ουδόλως ανέφερε την άποψή της επί του συμβιβαστού της εν λόγω συμφωνίας προς τα άρθρα 85 και 86 της Συνθήκης. Διευκρίνισε ότι η προσβαλλομένη απόφαση ουδόλως προδικάζει την ενδεχόμενη κίνηση διαδικασίας συναφώς, ούτε τη δυνατότητα της προσφεύγουσας να υποβάλει καταγγελία συναφώς κατά της εν λόγω συμφωνίας, σύμφωνα προς το άρθρο 3 του κανονισμού 17 (βλ. σημεία 32 έως 36 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

Διαδικασία

- 47 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 22 Ιουλίου 1996, η προσφεύγουσα άσκησε την παρούσα προσφυγή.
- 48 Στις 6 Δεκεμβρίου 1996 η Belgacom ζήτησε να παρέμβει προς στήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής. Η αίτηση έγινε δεκτή με διάταξη του Προέδρου του τετάρτου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου της 19ης Φεβρουαρίου 1997.

Αιτήματα των διαδίκων

- 49 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση·
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

50 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή·
- να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

51 Η παρεμβαίνουσα προς στήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής Belgacom ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή·
- να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί της ουσίας

52 Προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει επτά επιχειρήματα. Το πρώτο επιχείρημα αρύεται από πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση, όσον αφορά την εφαρμογή εκ μέρους της Belgacom πρακτικών επί των τιμών, η οποία μεταφράζεται σε ανεπαρκή αιτιολόγηση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Το δεύτερο επιχείρημα αρύεται από πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση του βελγικού κανονιστικού πλαισίου που διέπει την έκδοση ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων. Το τρίτο επιχείρημα αρύεται από πλάνη περί τον χαρακτηρισμό των δικαιωμάτων της Belgacom. Το τέταρτο επιχείρημα αρύεται από πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση της αρνήσεως της Belgacom να παράσχει τα στοιχεία των συνδρομητών. Το πέμπτο επιχείρημα αρύεται από πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση της στρατηγικής της Belgacom προς παραγκωνισμό της προσφεύγουσας. Το έκτο επιχείρημα αρύεται από παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης ως εκ του ότι απερρίφθη τμήμα της καταγγελίας IV/35.268 σχετικά με την τρίτη ανταγωγή της Belgacom. Το έβδομο επιχείρημα αρύεται από παράβαση του άρθρου 86 της Συνθήκης ως εκ του χαρακτηρισμού του αιτήματος εκτελέσεως του άρθρου XVI της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984.

- 53 Τα πέντε πρώτα επιχειρήματα αφορούν τις δύο πρώτες ανταγωγές της Belgacom, το έκτο επιχείρημα την τρίτη ανταγωγή της Belgacom και το έβδομο επιχείρημα το αίτημα εκτελέσεως του άρθρου XVI της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984.
- 54 Επομένως, τα έξι πρώτα επιχειρήματα θέτουν το ερώτημα αν το γεγονός ότι μια κατέχουσα δεσπόζουσα θέση στη συγκεκριμένη αγορά επιχείρηση προσφεύγει στη δικαιοσύνη στρεφόμενη κατά ανταγωνιστικής στην εν λόγω αγορά επιχείρησης μπορεί να συνιστά κατάχρηση κατά το άρθρο 86 της Συνθήκης.
- 55 Αφενός, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι, προκειμένου να προσδιοριστούν οι περιπτώσεις εκείνες που καθιστούν καταχρηστική την προσφυγή στη δικαιοσύνη, προέβλεψε δύο σωρευτικά κριτήρια με την προσβαλλομένη απόφασή της: πρώτον, η προσφυγή στη δικαιοσύνη πρέπει ευλόγως να μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν αποβλέπει στη διεκδίκηση των δικαιωμάτων της ενδιαφερομένης επιχείρησης και ως εκ τούτου δεν στοχεύει παρά στην παρενόχληση του αντιδίκου, δεύτερον, ότι εντάσσεται στο πλαίσιο σχεδίου με σκοπό την κατάργηση του ανταγωνισμού (στο εξής: δύο σωρευτικά κριτήρια της Επιτροπής ή δύο σωρευτικά κριτήρια).
- 56 Το πρώτο εκ των δύο κριτηρίων σημαίνει, κατά την Επιτροπή, ότι η προσφυγή στη δικαιοσύνη πρέπει να στερείται, από αντικειμενικής απόψεως, προφανώς παντελώς ερείσματος. Το δεύτερο σημαίνει, κατά την άποψή της, ότι η προσφυγή στη δικαιοσύνη πρέπει να έχει ως στόχο την κατάργηση του ανταγωνισμού. Τα δύο κριτήρια πρέπει να ενωθούν προκειμένου να αποδειχθεί αν συντρέχει κατάχρηση. Το γεγονός ότι κινείται δίκη με σαθρή βάση δεν αρκεί αφεαυτού να οδηγήσει σε παράβαση του άρθρου 86 της Συνθήκης, εκτός και αν η δίκη επιδιώκει αποτέλεσμα στρεφόμενο κατά του ανταγωνισμού. Ομοίως, η ενώπιον της δικαιοσύνης προσφυγή, η οποία μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ως απόπειρα διεκδικήσεως δικαιωμάτων έναντι ανταγωνιστών, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως συστατική κατάχρησης, ανεξάρτητα του γεγονότος ότι μπορεί να εντάσσεται σε σχέδιο με στόχο την κατάργηση του ανταγωνισμού.

- 57 Αφετέρου, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, η προσφεύγουσα επικρίνει την εφαρμογή εν προκειμένω των δύο σωρευτικών κριτηρίων, χωρίς, πάντως, να θέτει υπό αμφισβήτηση το συμβιβαστό αυτών τούτων των κριτηρίων με το άρθρο 86 της Συνθήκης.
- 58 Επομένως, χωρίς να απαιτείται η απόφαση επί του βασιμίου της επιλογής των κριτηρίων που επέλεξε η Επιτροπή με την προσβαλλομένη απόφασή της, επαπόκειται στο Πρωτοδικείο να εξακριβώσει εν προκειμένω αν η Επιτροπή εφάρμοσε ορθά τα δύο σωρευτικά κριτήρια.
- 59 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, με τα τέσσερα πρώτα επιχειρήματα της προσφυγής της, η προσφεύγουσα επιδιώκει να αποδείξει ότι πληρούνταν το πρώτο εκ των δύο σωρευτικών κριτηρίων και, με το πέμπτο επιχείρημα, ότι πληρούνταν επίσης το δεύτερο από τα κριτήρια αυτά. Λαμβάνοντας υπόψη τον σωρευτικό χαρακτήρα των δύο κριτηρίων, δεν απαιτείται να εξεταστεί το πέμπτο επιχείρημα παρά μόνον εφόσον η εκ μέρους του Πρωτοδικείου εξέταση των τεσσάρων πρώτων επιχειρημάτων το οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι το πρώτο κριτήριο όντως πληρούνταν.
- 60 Της εξετάσεως των ανωτέρω επιχειρημάτων προέχει η επισήμανση τριών σημείων. Κατ' αρχάς, επιβάλλεται να υπογραμμιστεί, όπως ορθώς έπραξε η Επιτροπή, ότι η δυνατότητα διεκδικήσεως εκ μέρους ενός προσώπου των δικαιωμάτων του δικαστικώς και ο δικαστικός έλεγχος που συνεπάγεται αποτελούν την έκφραση γενικής αρχής του δικαίου στην οποία στηρίζονται οι κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών και η οποία καθιερώνεται και με τα άρθρα 6 και 13 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών της 4ης Δεκεμβρίου 1950 (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Μαΐου 1986 στην υπόθεση 222/84, Johnston, Συλλογή 1986, σ. 1651, σκέψεις 17 και 18). Δεδομένου ότι η πρόσβαση στη δικαιοσύνη είναι θεμελιώδες δικαίωμα και γενική αρχή διασφαλίζουσα την τήρηση του δικαίου, μόνον υπό περιστάσεις όλως εξαιρετικές μπορεί να θεωρηθεί ότι το γεγονός της κινήσεως δίκης συνιστά κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης.
- 61 Ακολούθως, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, αποτελώντας εξαίρεση από την εγγυώμενη την τήρηση του δικαίου γενική αρχή της δυνατότητας προσβάσεως

στη δικαιοσύνη, τα δύο σωρευτικά κριτήρια πρέπει να ερμηνευτούν και εφαρμοστούν αντίστοιχα κατά τρόπον ώστε να μη διακυβευτεί η εφαρμογή της γενικής αρχής (βλ., ιδίως, απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Μαρτίου 1997 στην υπόθεση T-105/95, WWF UK κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. ΙΙ-313, σκέψη 56).

- 62 Τέλος, κατά πάγια νομολογία, αν η Επιτροπή έλαβε την απόφαση να θέσει στο αρχείο καταγγελία υποβληθείσα δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, χωρίς να διεξαγάγει έρευνα, ο έλεγχος νομιμότητας, στον οποίο πρέπει να προβεί το Πρωτοδικείο, αποσκοπεί στο να ελεγχθεί αν η επίδικη απόφαση στηρίζεται σε ανακριβή πραγματικά περιστατικά, πάσχει από νομική πλάνη ή ακόμη από πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση ή από κατάχρηση εξουσίας (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Μαΐου 1994 στην υπόθεση T-37/92, BEUC και NCC κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. ΙΙ-285, σκέψη 45).

Επί του πρώτου λόγου, ο οποίος αρύεται από πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση ως προς την εφαρμογή εκ μέρους της Belgacom πρακτικών επί των τιμών, με αποτέλεσμα ανεπαρκή αιτιολόγηση της προσβαλλομένης αποφάσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 63 Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι, με την καταγγελία IV/35.268, υποστήριξε ότι η Belgacom επιδίωξε να θέσει τέρμα στις εμπορικές δραστηριότητές της, αξιώνοντας από το tribunal de commerce de Bruxelles να τη διατάξει, με βάση το βελγικό κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την έκδοση ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων, το οποίο άλλωστε είναι ασυμβίβαστο προς το κοινοτικό δίκαιο, να παύσει τις δραστηριότητές της αναζητήσεως κατ' οίκον και πωλήσεως των εμπορικών ετησίων καταλόγων της για την έκδοση των ετών 1995/1996, προσάπτοντάς της ότι δεν έλαβε από το IBPT την απαιτούμενη από το άρθρο 113, παράγραφος 2, του νόμου του 1991 έγκριση δημοσιεύσεως των ετησίων καταλόγων. Με το έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 1995, η Επιτροπή απάντησε ότι η πρώτη ανταγωγή της Belgacom δεν συνιστούσε κατάχρηση, εφόσον στόχευε απλώς στη διεκδίκηση ενός δικαιώματος «απορρέοντος από την κατάσταση [της προσφεύγουσας] προ της λήψεως της απαιτούμενης από τον νόμο εξουσιοδοτήσεως». Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, με το από 9 Φεβρουαρίου 1996 έγγραφό της, αντέκρουσε ότι η άποψη αυτή αγνοεί παντελώς το γεγονός ότι η εφαρμογή εκ μέρους της Belgacom πρακτικών επί των τιμών παρεμπόδισαν την προσφεύγουσα αρχικά να λάβει

έγκριση και ότι οι εν λόγω πρακτικές αποτέλεσαν αντικείμενο ενδεδειγμένου εξετά-
σεως της κοινοποίησης αιτιάσεων της 20ής Δεκεμβρίου 1995.

64 Η δοθείσα εκ μέρους της Επιτροπής απάντηση με το σημείο 16 της προσβα-
λλομένης αποφάσεως (βλ. ανωτέρω σκέψη 32) στηρίζεται σε ανακριβή εκτίμηση
των πραγματικών περιστατικών. Αφενός, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι η
εφαρμογή των αρχικών πρακτικών επί των τιμών που την ώθησαν να μη συ-
νάψει συμφωνία με την Belgacom για την προμήθεια στοιχείων των συνδρομη-
τών, ήτοι η καταβολή ποσού 200 BFR ανά στοιχείο συνδρομητού πέραν του
34 % του κύκλου εργασιών επί των εισπραττομένων από το εξουσιοδοτημένο
πρόσωπο διαφημιστικών εσόδων, δεν εφαρμόζονταν πλέον κατά την έκδοση
της προσβαλλομένης αποφάσεως και δεν ήταν ούτε εκείνες που αποτελούσαν
αντικείμενο της συναφθείσας στις 16 Μαρτίου 1995 μεταξύ της Belgacom και
της προσφεύγουσας συμβάσεως, η οποία θα της είχε επιτρέψει να λάβει εξου-
σιοδότηση από το IBPT. Αφετέρου, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, με την
από 20 Δεκεμβρίου 1995 κοινοποίηση των αιτιάσεων, η Επιτροπή έκρινε τις
αρχικές πρακτικές επί των τιμών της Belgacom ως υπερβολικά υψηλές και
καταχρηστικές. Δεδομένου ότι οι εν λόγω πρακτικές είχαν παρεμποδίσει όντως
την προσφεύγουσα να λάβει εξουσιοδότηση από το IBPT, η προσφεύγουσα
συνάγει εξ αυτού ότι η Επιτροπή κακώς συμπέρανε, στο σημείο 16 της προ-
σβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι πρακτικές της Belgacom επί των τιμών που
είχαν αποτελέσει αντικείμενο της κοινοποίησης των αιτιάσεων της 20ής Δεκεμ-
βρίου 1995 δεν είχαν καμία σχέση με την αδυναμία της προσφεύγουσας να
λάβει την εν λόγω εξουσιοδότηση.

65 Η πεπλανημένη αυτή εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών δεν επέτρεψε
στην προσφεύγουσα να λάβει γνώση των λόγων που είχαν οδηγήσει την Επι-
τροπή στην απόρριψη του κυρίου επιχειρήματός της ότι η εφαρμογή εκ μέρους
της Belgacom των πρακτικών επί των τιμών την παρεμπόδισαν να λάβει εξου-
σιοδότηση και ότι, συνακόλουθα, επέτρεψαν στην Belgacom να ζητήσει από τον
πρόεδρο του tribunal de commerce de Bruxelles να της απαγορεύσει την άσκηση
των δραστηριοτήτων της που έγκεινται στην έκδοση ετησίων καταλόγων, με τον
ισχυρισμό ότι θα επιδιόταν σε παράνομες δραστηριότητες αναζητήσεως πελα-
τών κατ' οίκον και πωλήσεως. Επομένως, η ανακριβής από απόψεως πρακτι-
κών περιστατικών εκτίμηση του ανωτέρω επιχειρήματος επηρεάζει και την
αιτιολόγηση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Με άλλους λόγους, η Belgacom
επιδίωξε να καταναγκάσει την προσφεύγουσα, διά της δικαστικής οδού, να
διακόψει τις δραστηριότητές της, εκμεταλλευόμενη την άρνησή της να κατα-
βάλλει υπερβολική τιμή για τα στοιχεία των συνδρομητών. Εξάλλου, η στάση της
Επιτροπής είναι αντιφατική υπό την έννοια ότι, μολονότι επέκρινε τις καταχρη-
στικές πρακτικές επί των τιμών της Belgacom, δεν αμφισβήτησε την καταχρη-
στική και κακόβουλη διαδικασία που συνδεόταν με αυτές.

- 66 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, με την προσβαλλομένη απόφαση, διευκρίνισε με σαφήνεια τους λόγους της απορρίψεως της καταγγελίας IV/35.268. Παρατηρεί επίσης ότι, στο σημείο 11 της προσβαλλομένης αποφάσεως, προσδιόρισε δύο σωρευτικά κριτήρια που πρέπει να πληρούνται προκειμένου η κινούμενη από εταιρία κατέχουσα δεσπόζουσα θέση ενώπιον δικαστηρίου δίκη να λογίζεται ως καταχρηστική. Στο σημείο 14 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διευκρίνισε τους λόγους για τους οποίους δεν πληρούνταν στην προκειμένη περίπτωση το πρώτο κριτήριο, ενώ στο σημείο 18 τους λόγους για τους οποίους δεν πληρούνταν ούτε το δεύτερο.
- 67 Με την προσβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή υπογράμμισε επίσης ότι η εκ μέρους της Belgacom επίκληση, με την πρώτη ανταγωγή της, της μη εξουσιοδοτήσεως της προσφεύγουσας μπορούσε εύλογα να θεωρηθεί ως κίνηση της Belgacom να διεκδικήσει τα δικαιώματά της και, ως εκ τούτου, δεν πληρούνταν το πρώτο από τα κριτήρια, το οποίο θα επέτρεπε να στοιχειοθετηθεί παράβαση του άρθρου 86 της Συνθήκης. Οι λόγοι για τους οποίους η προσφεύγουσα δεν έλαβε τη συγκεκριμένη εξουσιοδότηση αποτελούσαν διαφορετικό ζήτημα. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι απάντησε ρητώς στην κατηγορία ότι αντιφάσκει, παρατηρώντας ότι οι αποτελούσες αντικείμενο της από 20 Δεκεμβρίου 1995 κοινοποιήσεως των αιτιάσεων πρακτικές επί των τιμών εξακολουθούσαν πάντοτε να ισχύουν και κατά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, γεγονός που δεν παρεμπόδιζε την προσφεύγουσα να λάβει εξουσιοδότηση από το IBPT. Ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι δεν κατέστη εφικτό να συνάψει συμφωνία με την Belgacom παρά μόνο με βάση τις αναθεωρημένες πρακτικές επί των τιμών είναι άσχετος προς το επιχείρημα της Επιτροπής. Οι εν λόγω πρακτικές επί των τιμών εξακολουθούσαν να αποτελούν αντικείμενο κοινοποιήσεως των αιτιάσεων κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως και συνιστούσαν κατάχρηση.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 68 Το πρώτο επιχείρημα εμπεριέχει στην πραγματικότητα δύο σκέλη, το πρώτο εκ των οποίων αρύεται από την ύπαρξη πρόδηλης πλάνης περί την εκτίμηση και το δεύτερο από την ανεπαρκή αιτιολογία.

- 69 Στο πρώτο σκέλος, η προσφεύγουσα υποστηρίζει κατ' ουσίαν ότι το σημείο 16 της προσβαλλομένης αποφάσεως θεμελιώνεται σε πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση. Συναφώς, πρέπει, κατ' αρχάς, να απορριφθεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή συνήγαγε εσφαλμένα ότι οι πρακτικές επί των τιμών, αντικείμενο της από 20 Δεκεμβρίου 1995 κοινοποιήσεως των αιτιάσεων, ήταν άσχετες προς την αδυναμία της προσφεύγουσας να λάβει εξουσιοδότηση.
- 70 Πράγματι, οι πρακτικές επί των τιμών που αποτέλεσαν αντικείμενο της από 20 Δεκεμβρίου 1995 κοινοποιήσεως των αιτιάσεων ήταν τόσο εκείνες που δημοσιεύθηκαν στη *Moniteur Belge* της 24ης Σεπτεμβρίου 1994, ήτοι 200 BFR ανά στοιχείο συνδρομητή πέραν του 34 % του κύκλου εργασιών επί των εισπραττομένων από το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο διαφημιστικών εσόδων, όσον και εκείνες που δημοσιεύθηκαν στη *Moniteur Belge* της 20ής Ιουνίου 1995, ήτοι 67 BFR ανά στοιχείο συνδρομητή πέραν του 16 % του κύκλου εργασιών επί των εισπραττομένων από το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο διαφημιστικών εσόδων (βλ. ανωτέρω σκέψη 15). Η προσφεύγουσα συνήψε σύμβαση με την Belgacom στις 16 Μαρτίου 1995 και το IBPT ενημέρωσε, με έγγραφο της 24ης Μαρτίου 1995, την προσφεύγουσα ότι της χορήγησε προσωρινή εξουσιοδότηση (βλ. ανωτέρω σκέψη 17). Επομένως, οι πρακτικές επί των τιμών που αποτέλεσαν αντικείμενο της από 20 Δεκεμβρίου 1995 κοινοποιήσεως των αιτιάσεων δεν εμπόδισαν την προσφεύγουσα να λάβει εξουσιοδότηση που θα της επέτρεπε να εκδώσει ετησίους καταλόγους.
- 71 Δεύτερον, το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η μη χορηγηθείσα εξουσιοδότηση οφειλόταν ακριβώς στις καταχρηστικές πρακτικές της Belgacom επί των τιμών δεν μπορεί να γίνει δεκτό.
- 72 Πράγματι, σύμφωνα με το πρώτο από τα δύο σωρευτικά κριτήρια που μνημόνευσε η Επιτροπή με την προσβαλλομένη απόφασή της, η προσφυγή στη δικαιοσύνη δεν μπορεί να χαρακτηριστεί καταχρηστική, κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης, παρά μόνον αν δεν μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ως σκοπούσα στην ικανοποίηση των δικαιωμάτων της οικείας επιχειρήσεως, στοχεύοντας δηλαδή στην παρενόχληση του αντιδίκου. Επομένως, εκείνη που πρέπει να ληφθεί υπόψη προκειμένου να καθοριστεί αν πληρούνται το ανωτέρω κριτήριο είναι η υφισταμένη κατά τον χρόνο κινήσεως της δίκης κατάσταση.

- 73 Επιπλέον, κατά την εφαρμογή του εν λόγω κριτηρίου, δεν τίθεται ζήτημα αν τα δικαιώματα που επικαλούνταν η ενδιαφερομένη επιχείρηση κατά τον χρόνο κινήσεως της δίκης όντως υφίσταντο ή αν η προσφυγή της στη δικαιοσύνη ήταν βάσιμη, αλλά και το ζήτημα αν με την προσφυγή της αυτή η επιχείρηση αποσκοπούσε στο να διεκδικήσει, κατά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, αυτά που μπορούσε ευλόγως να θεωρεί ως δικαιώματά της. Όπως προκύπτει από τη διατύπωση του δευτέρου τμήματος του κριτηρίου, αυτό πληρούται μόνον εφόσον η κινήσεισα δίκη δεν απέβλεπε στον σκοπό αυτό, οπότε θα επρόκειτο για τη μοναδική περίπτωση η οποία επιτρέπει να συναχθεί ότι η δίκη αποσκοπούσε μόνο στην παρενόχληση του αντιδίκου.
- 74 Δυνάμει του άρθρου 113, παράγραφος 2, του νόμου του 1991, μόνον η Belgacom και τα εξουσιοδοτημένα από το IBPT πρόσωπα είχαν το δικαίωμα να εκδίδουν ετησίους καταλόγους. Σύμφωνα με το βασιλικό διάταγμα της 15ης Ιουλίου 1994, η σχετική εξουσιοδότηση περιβαλλόταν τον τύπο δηλώσεως εκ μέρους του IBPT ότι το οριστικό κείμενο της συναφθείσας μεταξύ της Belgacom και του ενδιαφερομένου συμβάσεως περί της παροχής των στοιχείων των συνδρομητών ήταν σύμφωνο προς το διάταγμα. Εναπέκειτο στην Belgacom να καθορίσει τους όρους προσβάσεως στα στοιχεία των συνδρομητών, όροι οι οποίοι έπρεπε να είναι δίκαιοι, εύλογοι, να μην εισάγουν διακρίσεις και να δημοσιευθούν στη *Moniteur belge* (βλ., ανωτέρω, σκέψεις 4 και 5).
- 75 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί εν προκειμένω ότι η Belgacom δημοσίευσε στη *Moniteur belge* της 24ης Σεπτεμβρίου 1994 ανακοινωθέν σχετικά με τους όρους προσβάσεως στα στοιχεία των συνδρομητών, ορίζοντας ετήσιο τέλος ύψους 200 BFR ανά στοιχείο συνδρομητή πέραν του 34 % του κύκλου εργασιών επί των εισπραττομένων από το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο διαφημιστικών εσόδων, ότι το IBPT συνέστησε στην Belgacom να τροποποιήσει το τέλος μόλις στις 20 Απριλίου 1995, καθορίζοντάς το σε 67 BFR ανά στοιχείο συνδρομητή πέραν του 16 % του κύκλου εργασιών επί των εισπραττομένων από το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο διαφημιστικών εσόδων, όπως και έπραξε η Belgacom με ανακοινωθέν δημοσιευθέν στη *Moniteur belge* της 20ής Ιουνίου 1995, και ότι η πρώτη ανταγωγή της Belgacom απορρίφθηκε με απόφαση του προέδρου του *tribunal de commerce de Bruxelles* της 5ης Οκτωβρίου 1994.
- 76 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η εξέταση του ζητήματος αν η μη χορηγηθείσα στην προσφεύγουσα εξουσιοδότηση οφειλόταν στις πρακτικές της Belgacom επί των τιμών δεν θα μπορούσε να αποτελέσει αποδεικτικό στοιχείο του ότι η πρώτη προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη δεν είχε ως σκοπό τη διεκδίκηση των

δικαιωμάτων που η ίδια μπορούσε να θεωρεί ότι της ανήκουν κατά τον χρόνο που κίνησε τη δίκη και ότι, συνακόλουθα, η δίκη αυτή δεν αποσκοπούσε στην παρενόχληση της προσφεύγουσας. Επομένως, το ερώτημα αυτό δεν ήταν λυσιτελές σε σχέση με το αν πληρούνταν το πρώτο κριτήριο. Ως εκ τούτου ενέπιπτε στην εξέταση της ουσίας από τον εθνικό δικαστή ο οποίος είχε επιληφθεί της πρώτης δίκης που κίνησε η προσφεύγουσα.

- 77 Επειδή η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι πρόκειται περί προφανούς πλάνης περί την εκτίμηση, όπως ισχυρίζεται, το πρώτο σκέλος του οικείου λόγου είναι απορριπτό.
- 78 Στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους του πρώτου λόγου της, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη.
- 79 Όπως προκύπτει από πάγια νομολογία, η αιτιολογία μιας ατομικής απόφασης πρέπει να επιτρέπει στον μεν αποδέκτη της να γνωρίζει τους λόγους για τους οποίους ελήφθη το μέτρο, ώστε να μπορεί να υποστηρίξει, ενδεχομένως, τα δικαιώματά του και να εξακριβώσει αν η απόφαση είναι ή όχι επαρκώς θεμελιωμένη, στον δε κοινοτικό δικαστή να ασκήσει τον έλεγχό του. Συναφώς, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να λαμβάνει θέση, κατά την αιτιολόγηση των αποφάσεων που εκδίδει προς εξασφάλιση της εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού, εφ' όλων των επιχειρημάτων που προβάλλουν οι ενδιαφερόμενοι προς στήριξη του αιτήματός τους, αλλ' αρκεί να εκθέτει τα πραγματικά περιστατικά και τις νομικές εκτιμήσεις που είναι ουσιώδεις για την όλη οικονομία της απόφασης (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Σεπτεμβρίου 1996 στην απόφαση T-387/94, Asia Motor France κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-961, σκέψεις 103 και 104).
- 80 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή προσδιόρισε τα δύο σωρευτικά κριτήρια που επιτρέπουν τον προσδιορισμό του καταχρηστικού χαρακτήρα της συμπεριφοράς μιας επιχειρήσεως κατέχουσας δεσπόζουσα θέση στο πλαίσιο προσφυγής στη δικαιοσύνη (σκέψη 11), εκτίμησε ότι το πρώτο εκ των δύο σωρευτικών κριτηρίων δεν πληρούνταν, στον βαθμό που η πρώτη προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη «αποτελούσε άμυνα έναντι κατηγορίας [της προσφεύγουσας] και αποσκοπούσε στην αναγνώριση αυτού που η Belgacom [θεωρούσε] ως δικαίωμα, απόρροια της καταστάσεως [της προσφεύγουσας] προ της λήψεως της απαιτούμενης από τον νόμο εξουσιο-

δοτήσεως» (σημείο 14), και ότι με το έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 1995 απάντησε στο επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η στάση που είχε υιοθετήσει ήταν αντιφατική (σημείο 16).

81 Επομένως, η προσβαλλομένη απόφαση παραθέτει τα στοιχεία επί των οποίων στηρίζεται η στάση της Επιτροπής, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στην προσφεύγουσα να αμφισβητήσει το βάσιμο του σκέλους αυτού της προσβαλλομένης αποφάσεως και στο Πρωτοδικείο να ασκήσει τον έλεγχό του νομιμότητάς. Κατόπιν αυτού, ούτε το οικείο σκέλος του λόγου μπορεί να γίνει δεκτό.

82 Επομένως, ο πρώτος λόγος είναι απορριπτός.

Επί του δευτέρου λόγου, αρνόμενου από πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση του βελγικού κανονιστικού πλαισίου που διέπει την έκδοση ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων

Επιχειρήματα των διαδίκων

83 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση, στηριζόμενη σε συμπέρασμα που θα μπορούσε να συναγάγει μόνο μετά από κανονική και ενδεδειγμένη εξέταση των καταγγελιών της προσφεύγουσας που στρέφονταν κατά του βελγικού κανονιστικού πλαισίου σχετικά με την άσκηση της δραστηριότητας του εκδότη ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων.

84 Παρατηρεί επίσης ότι στα σημεία 17 και 21 της προσβαλλομένης αποφάσεως της, η Επιτροπή συνήγαγε ότι, στο πλαίσιο των προσφυγών της στη δικαιοσύνη, η Belgacom νομιμοποιούνταν να στηρίζεται στο βελγικό κανονιστικό πλαίσιο, έστω και ατελές, ενόσω το πλαίσιο αυτό δεν είχε ακυρωθεί από αρμόδια αρχή. Πάντως, η Επιτροπή παρέλειψε να προχωρήσει σε περαιτέρω έρευνα των καταγγελιών που πρωτοκολλήθηκαν υπό τους αριθμούς 94/5103 SG(94)

A/23203 και 96/4067 SG(95) A/19911/2 που είχε υποβάλει η προσφεύγουσα κατά του ανωτέρω πλαισίου (βλ., ανωτέρω, σκέψεις 22 και 25), μολονότι η ίδια είχε αποσαφηνίσει με την καταγγελία της και το έγγραφο της 9ης Φεβρουαρίου 1996 ότι η έρευνα αυτή θα καταδείκνυε ότι η Belgacom δεν μπορούσε να επικαλείται βασίμως με τις αξιώσεις της το κανονιστικό αυτό πλαίσιο.

85 Η προσφεύγουσα δηλώνει περαιτέρω ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να συναγάγει ότι το βελγικό κανονιστικό πλαίσιο γεννούσε δικαιώματα υπέρ της Belgacom, τα οποία η τελευταία μπορούσε να επικαλεστεί ενώπιον δικαστηρίων, ενόσω η ίδια η Επιτροπή δεν είχε εξετάσει το πλαίσιο αυτό προκειμένου να βεβαιωθεί ότι αναγνώριζε, τουλάχιστον φαινομενικά, την ύπαρξη παρομοίων δικαιωμάτων. Κινούμενη με τον τρόπο αυτό, η Επιτροπή παρέλειψε να εκπληρώσει την υποχρέωσή της να εξετάσει προσεκτικά όλα τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που έφερε εις γνώση της η προσφεύγουσα (βλ. αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 18ης Σεπτεμβρίου 1992 στην υπόθεση T-24/90, Automec κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-2223, σκέψη 79, και της 29ης Ιουνίου 1993 στην υπόθεση T-7/92, Asia Motor France κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-669, σκέψη 34). Την ανωτέρω αρχή εφάρμοσε το Πρωτοδικείο με την απόφασή του της 18ης Σεπτεμβρίου 1995 στην υπόθεση T-548/93, Ladbroke Racing κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-2565, σκέψη 50), όπου έκρινε ότι το ζήτημα αν εθνική νομοθετική πράξη συμβιβάζεται με το κοινοτικό δίκαιο μπορεί να αποτελεί συναφές στοιχείο της υποθέσεως.

86 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το κεντρικό στοιχείο της καταχρήσεως στο οποίο στηρίζονται οι δύο ανταγωνές της Belgacom έγκειται στο γεγονός ότι το βελγικό κανονιστικό πλαίσιο δεν παρείχε κανένα έρεισμα στα αιτήματα της Belgacom. Αφενός, δεν είχε το δικαίωμα να επιβάλει υπερβολικές και εισάγουσες δυσμενή διάκριση τιμές, ενώ αντίθετα μπορούσε να το πράξει λόγω των κενών του κανονιστικού πλαισίου, αφετέρου, δεν είχε το δικαίωμα να αρνηθεί να παράσχει τα στοιχεία των συνδρομητών, αλλά αποπειράθηκε να οχυρωθεί πίσω από την έλλειψη βασιλικού διατάγματος εφαρμογής για να προστατέψει τα μονοπωλιστικά δικαιώματά της σε θέματα δραστηριοτήτων αφορωσών τους ετησίους καταλόγους, δικαιώματα που κατήργησε το άρθρο 45 του νόμου της 24ης Δεκεμβρίου 1993. Η καταχρηστική και στρεφόμενη κατά του ανταγωνισμού στάση της Belgacom ενισχύθηκε με την έναρξη ισχύος του βασιλικού διατάγματος της 15ης Ιουλίου 1994 εννέα περίπου μήνες μετά τη δημοσίευση του νόμου της 24ης Δεκεμβρίου 1993. Άρα, το ασυμβίβαστο του βελγικού κανονιστικού πλαισίου προς το κοινοτικό δίκαιο συνιστά συναφές στοιχείο της καταγγελίας IV/35.268, το οποίο η Επιτροπή όφειλε να λάβει υπόψη σύμφωνα με τη νομολογία.

87 Όσον αφορά ειδικότερα τη δεύτερη ανταγωγή, όπως προκύπτει σαφώς από το σημείο 21 της προσβαλλομένης αποφάσεώς της, η Επιτροπή παρέλειψε να εξετάσει πλήρως τις επιπτώσεις από την έκδοση του βασιλικού διατάγματος της 15ης Ιουλίου 1994 ή από την προσωρινή ανυπαρξία ενός τέτοιου διατάγματος. Η Επιτροπή αναγνώρισε απερίφραστα ότι η προσφεύγουσα παρεμποδίστηκε κατά την ορθή άσκηση των δραστηριοτήτων της, όχι επειδή το βελγικό κανονιστικό πλαίσιο χορηγούσε αποκλειστικό δικαίωμα στην Belgacom, αλλ' επειδή το πλαίσιο αυτό ήταν ημιτελές. Εντούτοις, συνήγαγε ότι η Belgacom νομιμοποιούνταν να επικαλεστεί το κανονιστικό αυτό κενό στα πλαίσια των προσφυγών της στη δικαιοσύνη.

88 Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το αν η προσφυγή στη δικαιοσύνη ενέχει κατάχρηση δεν εξαρτάται από το αν το αίτημα είναι ή όχι ορθό από νομικής απόψεως. Αιτιολογεί, πάντως, την άρνησή της να εξετάσει το συμβιβαστό του βελγικού κανονιστικού πλαισίου προς το κοινοτικό δίκαιο, στο πλαίσιο της ερμηνείας της ως προς την καταχρηστική φύση του αιτήματος της Belgacom, επικαλούμενη την εξέταση εκ μέρους των εθνικών δικαστηρίων του βασίμου. Εξ αυτού η προσφεύγουσα συνάγει ότι, κατά την Επιτροπή, αυτό σημαίνει ότι, προκειμένου το ασυμβίβαστο του επιδίκου εθνικού δικαίου προς το κοινοτικό δίκαιο να μπορέσει να αποτελέσει δείκτη του καταχρηστικού χαρακτήρα της προσφυγής στη δικαιοσύνη, πρέπει προηγουμένως να εκτιμηθεί το βάσιμο της κινήσεως της διαδικασίας αυτής. Το συμπέρασμα αυτό στηρίζεται σε εσφαλμένη εφαρμογή των κριτηρίων που επιβάλλει η Επιτροπή για την απόδειξη του καταχρηστικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης, της κινήσεως μιας δίκης. Ενώ η απόφαση επί του βασίμου της προσφυγής στη δικαιοσύνη αφορά το ερώτημα αν το επίδικο εθνικό κανονιστικό πλαίσιο παρέχει το διεκδικούμενο δικαίωμα, η επί του καταχρηστικού χαρακτήρα της κινήσεως δίκης απόφαση αφορά το αν το εν λόγω πλαίσιο αναγνωρίζει, κατά φαινόμενο, την ύπαρξη του διεκδικουμένου δικαιώματος. Όλα τα νομικά και πραγματικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένου του συμβιβαστού του εθνικού δικαίου προς το κοινοτικό δίκαιο, μπορούν να είναι συναφή προκειμένου να αποδειχθεί αν ένα δικαίωμα υφίσταται όντως ή κατά φαινόμενο.

89 Η Επιτροπή αντικρούει ότι, με την προσβαλλομένη απόφασή της, δεν έκρινε ότι ο καταχρηστικός χαρακτήρας της κινήσεως από εταιρία που κατέχει δεσπόζουσα θέση δίκης εξαρτάται από το αν το αίτημα είναι ή όχι ορθό από νομικής απόψεως, αλλά από το αν πληρούνταν ή όχι τα δύο αναφερόμενα στο σημείο 11 της προσβαλλομένης αποφάσεως κριτήρια. Επιπλέον, η Επιτροπή παρατήρησε ότι ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας, σύμφωνα με τον οποίο δεν είχε

εξεταστεί το κανονιστικό πλαίσιο εντός του οποίου εντασσόταν η προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη, αφορούσε πράξεις της Βελγικής Κυβερνήσεως και όχι πρακτικές της Belgacom. Διαπίστωσε ότι η εκ μέρους της Belgacom επίκληση, στα πλαίσια των αγωγών της, εθνικής διατάξεως που δεν είχε κηρυχθεί άκυρη μπορούσε να θεωρηθεί ευλόγως ως κίνηση διεκδικήσεως των δικαιωμάτων της και δεν αποτελούσε μέρος ενός σχεδίου με στόχο την εξόντωση ενός ανταγωνιστή.

90 Υιοθετώντας τη στάση αυτή χωρίς να εξετάσει η ίδια το συμβιβαστό της βελγικής κανονιστικής ρυθμίσεως προς το κοινοτικό δίκαιο, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση. Η πρώτη αγωγή της ITT Promedia NV ήχθη ενώπιον εθνικού δικαστηρίου, το οποίο αποτελεί αφεαυτού αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο για την εξέταση του συμβιβαστού του εθνικού δικαίου προς τη Συνθήκη ΕΚ (βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της 28ης Φεβρουαρίου 1991 στην υπόθεση C-234/89, *Delimitis*, Συλλογή 1991, σ. I-935, σκέψη 45, και του Πρωτοδικείου της 18ης Σεπτεμβρίου 1996 στην υπόθεση T-353/94, *Postbank κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1996, σ. II-921, σκέψεις 65 έως 67). Εξάλλου, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι το *cour d'appel de Bruxelles* έκρινε ότι το βελγικό κανονιστικό πλαίσιο αντέκειτο στα άρθρα 86 και 90 της Συνθήκης και απέρριψε την ανταγωγή της Belgacom.

91 Εξάλλου, η Belgacom ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν όφειλε να διαπιστώσει ότι το βελγικό κανονιστικό πλαίσιο δεν ενείχε ούτε καν στοιχεία από τα οποία να διαφαίνονται τα διεκδικούμενα από την Belgacom δικαιώματα, αν δε το έπραττε θα είχε υπεισέλθει κατ' ανάγκη στην ουσία και την ερμηνεία διατάξεων του εθνικού δικαίου, η ύπαρξη των οποίων δεν αμφισβητείται από την προσφεύγουσα. Επιπλέον, αν η Επιτροπή είχε θεωρήσει ότι η συμπεριφορά της Belgacom ήταν καταχρηστική αυτό θα σήμαινε ότι αξιολόγησε τον τρόπο με τον οποίο η Βελγική Κυβέρνηση έθεσε σε εφαρμογή πράξη του βελγικού Κοινοβουλίου, ενώ η αξιολόγηση αυτή εκ μέρους της Επιτροπής μπορεί να λάβει χώρα αποκλειστικά στο πλαίσιο του άρθρου 90, παράγραφος 1, της Συνθήκης μέσω της κινουμένης βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 3, της Συνθήκης διαδικασίας κατά του Βασιλείου του Βελγίου.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

92 Στην προκειμένη περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 113, παράγραφος 2, του νόμου του 1991, εκτός της Belgacom μόνον τα εξουσιοδοτημένα από το IBPT

πρόσωπα έχουν το δικαίωμα να εκδίδουν ετησίους τηλεφωνικούς καταλόγους σύμφωνα με τα κριτήρια και τις λεπτομέρειες που ορίζονται με βασιλική πράξη. Δεν αμφισβητείται ότι η ανωτέρω εξουσιοδότηση δεν μπορούσε να χορηγηθεί πριν από την έναρξη ισχύος της πράξεως περί καθορισμού των συναφών κριτηρίων και λεπτομερειών. Η οικεία πράξη, και συγκεκριμένα το βασιλικό διάταγμα της 15ης Ιουλίου 1994, τέθηκε σε ισχύ στις 26 Αυγούστου 1994 (βλ. ανωτέρω, σκέψεις 4 και 5). Επομένως, πριν από την προθεσμία αυτή και σύμφωνα με το βελγικό κανονιστικό πλαίσιο, ουδείς μπορούσε να λάβει την αναγκαία εξουσιοδότηση για την έκδοση ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων και, συνακόλουθα, η Belgacom ήταν, δυνάμει του νόμου, η μόνη διαθέτουσα το δικαίωμα εκδόσεως των εν λόγω καταλόγων.

93 Επομένως, οι δύο πρώτες προσφυγές της Belgacom στη δικαιοσύνη πρέπει να θεωρηθούν ότι απέβλεπαν στη διεκδίκηση δικαιωμάτων που η τελευταία μπορούσε εύλογα να θεωρεί, κατά τον χρόνο που κίνησε τις εν λόγω δύο δίκες και με βάση το βελγικό κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την έκδοση ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων, ότι της ανήκαν. Επομένως, δεν πληρούνταν το πρώτο από τα δύο σωρευτικά κριτήρια της Επιτροπής.

94 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η εξέταση του ζητήματος αν το βελγικό κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την έκδοση ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων συμβιβάζεται προς το κοινοτικό δίκαιο δεν θα ήταν σε θέση να αποδείξει ότι οι δύο πρώτες προσφυγές της Belgacom στη δικαιοσύνη δεν είχαν ως σκοπό τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων της που μπορούσε εύλογα να θεωρεί ότι κατά τον χρόνο κινήσεως των δικών της της ανήκαν ως απορρέοντα από το εν λόγω κανονιστικό πλαίσιο και ότι, συνακόλουθα, οι δύο δίκες αποσκοπούσαν απλώς στην παρενόχληση της προσφεύγουσας. Άρα, το ερώτημα αυτό ενέπιπτε στην εξέταση της ουσίας, η οποία εναπέκειτο στον επιληφθέντα των δύο πρώτων δικών της Belgacom εθνικό δικαστή.

95 Συναφώς, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή όφειλε να εξετάσει αν το βελγικό κανονιστικό πλαίσιο ήταν, τουλάχιστον κατά φαινόμενο, συμβιβαστό προς το κοινοτικό δίκαιο. Πράγματι, η ερμηνεία αυτή του πρώτου εκ των δύο σωρευτικών κριτηρίων θα καθιστούσε πρακτικώς ανέφικτη την προσφυγή των κατεχουσών δεσπόζουσα θέση επιχειρήσεων στη δικαιοσύνη λόγω του ότι, προκειμένου να μην διατρέξουν τον κίνδυνο να θεωρηθούν ότι διέπραξαν παράβαση του άρθρου 86 της Συνθήκης εξαιτίας του

γεγονότος απλώς και μόνον ότι προσέφυγαν στη δικαιοσύνη, θα όφειλαν να βεβαιωθούν, προτού κινήσουν δίκη, ότι το κανονιστικό πλαίσιο επί του οποίου θεμελιώνουν τα δικαιώματά τους συμβιβάζεται προς το κοινοτικό δίκαιο.

96 Άλλωστε, πρέπει να σημειωθεί ότι, κατά τη νομολογία, το ζήτημα αν μια εθνική νομοθεσία συμβιβάζεται προς τους περί ανταγωνισμού κανόνες της Συνθήκης δεν μπορεί να θεωρηθεί καθοριστικής σημασίας στο πλαίσιο της εξετάσεως αν η συμπεριφορά των επιχειρήσεων που συμμορφώνονται προς τη νομοθεσία αυτή εμπίπτει στα άρθρα 85 και 86 της Συνθήκης. Στο πλαίσιο της εξετάσεως αυτής εκ μέρους της Επιτροπής, η προηγούμενη εκτίμηση μιας εθνικής νομοθεσίας που επηρεάζει τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων αφορά αποκλειστικά το αν η νομοθεσία αυτή αφήνει περιθώρια ανταγωνισμού ο οποίος ενδέχεται να εμποδίζεται, να περιορίζεται ή να στρεβλώνεται από αυτόβουλη συμπεριφορά των επιχειρήσεων. Αν δεν συμβαίνει αυτό, δεν τυγχάνουν εφαρμογής τα άρθρα 85 και 86 της Συνθήκης (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Νοεμβρίου 1997 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-359/95 P και C-379/95 P, Συλλογή 1997, σ. I-6265, σκέψεις 31, 33 και 35).

97 Εξάλλου, στο μέτρο που η προσφεύγουσα βάλλει με τον υπό κρίση λόγο κατά της παραλείψεως της Επιτροπής να διεξαγάγει έρευνα επί των καταγγελιών που καταχωρίστηκαν με τους αριθμούς 94/5103 SG(94) A/23203 και 96/4067 SG(95) A/19911/2 κατά του βελγικού κανονιστικού πλαισίου, άρα και κατά των πράξεων του βελγικού δημοσίου, πρέπει να υπομνηστεί ότι, κατά τη νομολογία, η άσκηση της απονεμομένης από το άρθρο 90, παράγραφος 3, εξουσίας εκτιμήσεως του κατά πόσον εθνικά μέτρα συμβιβάζονται προς τους κανόνες της Συνθήκης δεν συνδυάζεται με υποχρέωση παρεμβάσεως της Επιτροπής και ότι, συνακόλουθα, τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που ζητούν από την Επιτροπή να παρέμβει δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 3, δεν έχουν δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής κατά της αποφάσεώς της να μην κάνει χρήση των προνομίων που διαθέτει συναφώς (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Ιανουαρίου 1996 στην υπόθεση T-575/93, Koelman κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1, σκέψη 71). Επομένως, η προσφεύγουσα δεν μπορεί, σε κάθε περίπτωση, να απαιτεί παραδεκτώς παρέμβαση της Επιτροπής υπό τη μορφή οδηγίας ή αποφάσεως, δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 3, της Συνθήκης.

98 Ορθώς, λοιπόν, στο πλαίσιο της εφαρμογής του πρώτου εκ των δύο σωρευτικών κριτηρίων, η Επιτροπή διαπίστωσε στα σημεία 17 και 21 της προσβαλλομένης αποφάσεως, χωρίς προηγουμένως να εξετάσει το ερώτημα αν το βελγικό κανονιστικό πλαίσιο συμβιβαζόταν προς το κοινοτικό δίκαιο, ότι όσον αφορά την πρώτη προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη, ενόσω το εν λόγω κανονιστικό πλαίσιο δεν ακυρωνόταν, και, όσον αφορά τη δεύτερη προσφυγή στη δικαιοσύνη, ενόσω δεν κρινόταν παράνομη η μη έκδοση διατάγματος εφαρμογής, η Belgacom να αναφέρεται σ' αυτό στα πλαίσια των δύο προσφυγών της στη δικαιοσύνη.

99 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο πρώτος λόγος είναι απορριπτός.

Επί του τρίτου λόγου, αρνόμενου από πλάνη περί τον χαρακτηρισμό των δικαιωμάτων της Belgacom

Επιχειρήματα των διαδίκων

100 Η προσφεύγουσα βάλλει κατά της εκτιμήσεως της Επιτροπής που παρατίθεται στο σημείο 22 της προσβαλλομένης αποφάσεως, με τον ισχυρισμό ότι στηρίζεται σε πεπλανημένο χαρακτηρισμό. Συγκεκριμένα, το άρθρο 45 του νόμου της 24ης Δεκεμβρίου 1993 κατήργησε όλα τα αποκλειστικά δικαιώματα της Belgacom επί δραστηριοτήτων αφορωσών τους ετήσιους καταλόγους από 10ης Ιανουαρίου 1994, οπότε είναι αδύνατη πλέον η επίκληση του αφορώντος το μονοπώλιο δικαιώματος προκειμένου να δικαιολογηθεί η άρνηση παροχής των στοιχείων των συνδρομητών. Με τον τρόπο αυτό η Επιτροπή αγνοεί το πρώτο από τα δύο κριτήριά της προσδιορισμού του αν μια δίκη που κινείται αποβλέπει στη διεκδίκηση δικαιώματος, με άλλους λόγους ενός αναγνωρισμένου ή προστατευόμενου από τον νόμο τίτλου, εφόσον, με δεδομένο ότι τα αποκλειστικά δικαιώματα της Belgacom καταργήθηκαν από 10ης Ιανουαρίου 1994, η μεταγενέστερη προσφυγή της στη δικαιοσύνη, αποσκοπούσα στην παρεμπόδιση της προσφεύγουσας να αναζητήσει και πωλήσει διαφημιστικούς χώρους, δεν μπορούσε εξ ορισμού να έχει ως στόχο την αναγνώριση νομίμου τίτλου αποκλειστικότητας, προστατευόμενου ή αναγνωριζόμενου από το βελγικό ή το κοινοτικό δίκαιο.

101 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι, κατά το άρθρο 113, παράγραφος 2, του νόμου του 1991, όπως ίσχυε αρχικά, μόνο η Belgacom και άλλα εξουσιοδοτημένα να συνεργάζονται στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της πρόσωπα νομιμοποιούνταν να εκδίδουν ετησίους τηλεφωνικούς καταλόγους και το άρθρο 45 του νόμου της 24ης Δεκεμβρίου 1993 προέβλεπε ότι η οικεία δραστηριότητα μπορούσε να ασκηθεί και από άλλα πρόσωπα εξουσιοδοτημένα εκ μέρους του IBPT, υπό ορισμένες προϋποθέσεις που επρόκειτο να καθοριστούν με βασιλικό διάταγμα. Στο σημείο 19 της προσβαλλομένης αποφάσεώς της, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι υπήρχε το ενδεχόμενο η Belgacom να επικαλούνταν δικαίωμα που θεωρούσε ότι απέρρεε από την ισχύουσα στο Βέλγιο, προ της εκδόσεως του βασιλικού διατάγματος της 15ης Ιουλίου 1994, νομικής καταστάσεως. Επομένως, η Belgacom νομιμοποιούνταν να διακατέχεται από τον φόβο ότι ενδεχομένως η προσφεύγουσα θα έκανε χρήση των αιτηθέντων στοιχείων κατά τρόπον ώστε να θίγει τη νομική κατάσταση που θεωρούσε ότι κατείχε προ της εκδόσεως του εν λόγω διατάγματος.

102 Η Belgacom υποστηρίζει ότι όχι μόνο νομιμοποιούνταν να διακατέχεται από τον φόβο ότι η προσφεύγουσα μπορούσε να χρησιμοποιήσει τα στοιχεία των συνδρομητών κατά τρόπο θίγοντα τη νομική θέση που θεωρούσε ότι κατέχει προ της εκδόσεως του βασιλικού διατάγματος της 15ης Ιουλίου 1994, αλλά, επιπλέον, ότι, ως δημοσία επιχείρηση, δεν είχε άλλη επιλογή από το να δράσει σύμφωνα με τις νόμιμες διατάξεις οι οποίες ίσχυαν και η έλλειψη κύρους των οποίων δεν είχε διαπιστωθεί με εκτελεστή δικαστική απόφαση. Η Belgacom εκτιμά ότι, ενόσω το βασιλικό διάταγμα δεν είχε θεσπιστεί, όφειλε να αρνείται να παράσχει στην προσφεύγουσα τα στοιχεία των συνδρομητών.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

103 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, στο σημείο 19 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η δεύτερη προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη απέβλεπε στη διεκδίκηση ενός φερομένου δικαίωματος απορρέοντος από το κανονιστικό πλαίσιο που ίσχυε στο Βέλγιο πριν από την έκδοση του βασιλικού διατάγματος της 15ης Ιουλίου 1994.

104 Υπό το φως του ισχυρισμού αυτού πρέπει να ερμηνευθεί το σημείο 22 της προσβαλλομένης αποφάσεως, όπου η Επιτροπή σημειώνει ότι η Belgacom νομιμοποιούνταν να διακατέχεται από τον φόβο ότι η προσφεύγουσα υπήρχε ενδεχό-

μενο να χρησιμοποιήσει τα στοιχεία της Belgacom για την κατ' οίκον αναζήτηση πελατών στην αγορά της διαφημίσεως μέσω των ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων, «γεγονός που θα επηρέαζε το μονοπωλιακό δικαίωμα της Belgacom επί της εν λόγω αγοράς».

105 Πράγματι, μολοντί το άρθρο 45 του νόμου της 24ης Δεκεμβρίου 1993, το οποίο τροποποιεί το άρθρο 113, παράγραφος 2, του νόμου 1991, κατήγγησε τα αποκλειστικά δικαιώματα της Belgacom να εκδίδει ετησίους τηλεφωνικούς καταλόγους από 10ης Ιανουαρίου 1994, γεγονός παραμένει ότι, σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, εκτός της Belgacom μόνον τα εξουσιοδοτημένα από το IBPT πρόσωπα απολαύουν του δικαιώματος να εκδίδουν ετησίους καταλόγους, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και λεπτομέρειες που ορίζονται με βασιλική πράξη (βλ. ανωτέρω σκέψη 4). Επομένως, ενόσω ουδείς είχε λάβει την εξουσιοδότηση αυτή, και δεν αμφισβητείται ότι καμία εξουσιοδότηση δεν ήταν δυνατή πριν από τον καθορισμό με βασιλική πράξη των προϋποθέσεων και λεπτομερειών της, η Belgacom ήταν η μόνη, με βάση το βελγικό κανονιστικό πλαίσιο, που απήλαυε του δικαιώματος να εκδίδει ετησίους καταλόγους. Άρα, ως εκ της νομικής θέσεώς της, η Belgacom διέθετε στην πράξη μονοπώλιο επί της αγοράς της εκδόσεως των ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων στο Βέλγιο.

106 Επομένως, όπως προκύπτει από τη συνδυασμένη ανάγνωση των σημείων 19 και 22 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η έκφραση «το εκ του νόμου μονοπώλιο της Belgacom επί της εν λόγω αγοράς» πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι η νομική θέση της Belgacom στην αγορά των ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων, όπως προέκυπτε ευθέως από το άρθρο 113, παράγραφος 2, του νόμου του 1991 και λόγω της μη εκδόσεως βασιλικού διατάγματος καθορίζοντος τις προϋποθέσεις και λεπτομέρειες χορηγήσεως εγκρίσεων, ήταν στην πραγματικότητα εκείνη ενός μονοπωλίου.

107 Εν πάση περιπτώσει, ο παρών λόγος είναι ανενεργός. Πράγματι, ακόμη και αν υποθεθεί ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί την εκτίμηση, εκτιμώντας τη θέση της Belgacom στη βελγική αγορά των ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων ως μονοπωλιακή εκ του νόμου, γεγονός παραμένει ότι, όπως προκύπτει από τα προσηγηθέντα, η Belgacom κατείχε στην πραγματικότητα μονοπώλιο επί της οικείας αγοράς, απόρροια του βελγικού κανονιστικού πλαισίου. Όπως προκύπτει από το σημείο 19 της προσβαλλομένης αποφάσεως, πρόκειται για στοιχείο που ώθησε την Επιτροπή να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η δεύτερη προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη δεν πληρούσε το πρώτο από τα δύο σωρευτικά κριτήρια.

108 Επειδή η προσβαλλομένη απόφαση δεν στηρίχθηκε στην καταγγελλομένη από την προσφεύγουσα πλάνη περί τον χαρακτήρισμό, ο τρίτος λόγος είναι απορριπτός.

Επί του τετάρτου λόγου, αρνόμενου από πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση της αρνήσεως της Belgacom να παράσχει τα στοιχεία των συνδρομητών

Επιχειρήματα των διαδίκων

109 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το άρθρο 86 της Συνθήκης απαγορεύει στις επιχειρήσεις που κατέχουν δεσπόζουσα θέση να αρνούνται να παράσχουν προϊόν ή υπηρεσία, υπό τον όρο ότι η σχετική άρνηση δεν δικαιολογείται αντικειμενικά. Στην προκειμένη περίπτωση, η άρνηση της Belgacom να παράσχει στην προσφεύγουσα τα αιτηθέντα στοιχεία των συνδρομητών επηρέασε συσπλωδώς την ικανότητα της τελευταίας να προετοιμάσει την άσκηση των συνιστάμενων στην έκδοση ετησίων καταλόγων δραστηριοτήτων της. Αντίθετα, η δραστηριότητα της εκδόσεως ετησίων καταλόγων της Belgacom δεν θα μπορούσε να επηρεαστεί από τυχόν απόφαση να παράσχει ή όχι τα ανωτέρω στοιχεία. Επομένως, η άρνηση της Belgacom δεν δικαιολογείται. Η άρνηση αυτή δεν έχει άλλο σκοπό από την προστασία του μονοπωλίου της (βλ. σημείο 22 της προσβαλλομένης αποφάσεως), μονοπωλίου που καταργήθηκε με τον νόμο της 24ης Δεκεμβρίου 1993. Άρα, η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση της αρνήσεως της Belgacom να παράσχει τα αιτηθέντα στοιχεία των συνδρομητών. Σε αντίθεση προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, το βελγικό κανονιστικό πλαίσιο δεν μπορεί να δικαιολογήσει την εν λόγω άρνηση.

110 Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι, ισχυριζόμενη ότι δεν μπορεί να εξετάσει το βάσιμο ενός αιτήματος υποβαλλομένου ενώπιον δικαστηρίου, η Επιτροπή δεν εφαρμόζει ορθώς τα ίδια κριτήρια προκειμένου να προσδιορίσει την καταχρηστική φύση δίκης που κίνησε εταιρεία κατέχουσα δεσπόζουσα θέση. Συγκεκριμένα, σε περίπτωση υιοθέτησεως της συλλογιστικής που εκτίθεται στα σημεία 19 έως 23 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή ουδέποτε θα μπορούσε να διαπιστώσει την καταχρηστική φύση κακόβουλης προσφυγής στη δικαιοσύνη, ορμώμενη από τον φόβο να μην υποκαταστήσει κατά την εκτίμησή της εκείνη των εθνικών δικαστηρίων. Η προσφεύγουσα τονίζει ότι, με την προσβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η δεύτερη προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη δεν ήταν καταχρηστική εφόσον το βελγικό κανονιστικό πλαίσιο

δικαιολογούσε την άρνησή της να παράσχει τα στοιχεία των συνδρομητών. Η προσφεύγουσα συνάγει εξ αυτού ότι η Επιτροπή όφειλε να είναι σε θέση να διαπιστώσει το αντίθετο.

- 111 Η Επιτροπή απαντά ότι μέλημά της δεν υπήρξε το ζήτημα αν η δεύτερη ανταγωγή της Belgacom επρόκειτο να τελεσφορήσει. Συγκεκριμένα, θα ήταν ανεπίτρεπτο οι κατέχουσες δεσπόζουσα θέση επιχειρήσεις να προσφεύγουν στα εθνικά δικαστήρια μόνο στις περιπτώσεις όπου η βάση των προσφυγών τους ενώπιον της δικαιοσύνης είναι, κατά την άποψη της Επιτροπής, από νομικής απόψεως ορθή. Η άποψη αυτή ισοδυναμεί με στέρηση των ανωτέρω επιχειρήσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων τα οποία δεν πρέπει να αγνοούνται παρά μόνο σε περίπτωση καταχρηστικής επικλήσεώς τους. Επιπλέον, διατυπώνοντας απόψεις επί του βασίμου μιας εκκρεμούς ενώπιον εθνικών δικαστηρίων δίκης, η Επιτροπή θα υποκαθιστούσε στην πραγματικότητα με τη γνώμη της εκείνη του εθνικού δικαστή τόσο επί των ζητημάτων του εθνικού δικαίου όσον και εκείνων που εμπíπτουν στο κοινοτικό δίκαιο, γεγονός που θα κατέληγε στη μη αποδοχή της από κοινού αρμοδιότητας της Επιτροπής και των εθνικών δικαστηρίων για την εφαρμογή του άρθρου 86 της Συνθήκης (βλ. προαναφερθείσες αποφάσεις στις υποθέσεις Dellimitis και Postbank κατά Επιτροπής). Κατόπιν αυτού, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ορθώς εξετίμησε, με την προσβαλλομένη απόφασή της, ότι ευλόγως μπορούσε να θεωρηθεί ότι η Belgacom είχε ασκήσει τη δεύτερη ανταγωγή της επικαλούμενη δικαίωμα που πίστευε ότι κατέχει προ της εκδόσεως του βασιλικού διατάγματος της 15ης Ιουλίου 1994.

- 112 Η Belgacom ισχυρίζεται, εξάλλου, ότι η Επιτροπή δεν έλεγξε, αλλά και δεν όφειλε να ελέγξει, αν δικαιολογούνταν η άρνησή της να παράσχει τα στοιχεία των συνδρομητών. Η Επιτροπή περιορίστηκε να ελέγξει αν η δεύτερη ανταγωγή της ήταν καταχρηστική. Η Belgacom απορρίπτει το επιχειρήμα της προσφεύγουσας ότι, αν η Επιτροπή είναι σε θέση να αποφανθεί ότι τυχόν κινήσεια δίκη δεν είναι καταχρηστική, είναι επίσης σε θέση να αποφανθεί ότι είναι καταχρηστική. Τα καθοριζόμενα από την Επιτροπή κριτήρια για τους σκοπούς προσδιορισμού του αν η κινήσεια από επιχείρηση δεσπόζουσα θέση δίκη αποτελεί κατάχρηση σημαίνει κατ' ανάγκη ότι ο ασκούμενος από την Επιτροπή έλεγχος είναι περιθωριακός, συνιστάμενος στον έλεγχο αν η κινήσεια δίκη είναι καταχρηστική. Αν δεν συμβαίνει αυτό, η Επιτροπή δεν προβαίνει σε πλήρη έλεγχο του βασίμου της κινήσειας δίκης. Ο έλεγχος αυτός ανήκει στα επιληφθέντα της υποθέσεως εθνικά δικαστήρια.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 113 Ο τέταρτος λόγος, όπως επιβεβαίωσε και η προσφεύγουσα κατά τη συζήτηση ακροατηρίου, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, στο πλαίσιο εφαρμογής του πρώτου εκ των δύο σωρευτικών κριτηρίων επί της δεύτερης προσφυγής της Belgacom στη δικαιοσύνη, η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση εφόσον στο σημείο 22 της προσβαλλομένης αποφάσεώς της δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η άρνηση της Belgacom να παράσχει τα στοιχεία των συνδρομητών αντέκειτο στο άρθρο 86 της Συνθήκης.
- 114 Γεγονός είναι ότι, πριν από την έναρξη ισχύος του βασιλικού διατάγματος της 15ης Ιουλίου 1994, ουδείς ήταν σε θέση, λόγω των ιδιομορφιών του βελγικού κανονιστικού πλαισίου, να λάβει την αναγκαία εξουσιοδότηση προκειμένου να εκδώσει ετησίους τηλεφωνικούς καταλόγους και, συνακόλουθα, η Belgacom ήταν η μόνη, δυνάμει του νόμου, η οποία κατείχε το δικαίωμα εκδόσεως των ετησίων αυτών καταλόγων.
- 115 Επομένως, ορθώς η Επιτροπή έκρινε, στο σημείο 22 της προσβαλλομένης αποφάσεως, στο πλαίσιο της εφαρμογής του πρώτου εκ των δύο σωρευτικών κριτηρίων, ότι η Belgacom είχε βασίμους λόγους να φοβάται ότι η προσφεύγουσα επρόκειτο να κάνει χρήση των στοιχείων των συνδρομητών προκειμένου να αποπειραθεί κατ' οίκον επισκέψεις σε πελάτες της αγοράς της διαφημίσεως μέσω των ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων, γεγονός που θα έθιγε τη νομική κατάσταση που απήλαυε η Belgacom επί της εν λόγω αγοράς δυνάμει του βελγικού κανονιστικού πλαισίου (βλ. ανωτέρω σκέψη 104).
- 116 Ομοίως, τόσο η πρώτη όσο και η δεύτερη προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη πρέπει να θεωρηθούν ότι απέβλεπαν στη διεκδίκηση των δικαιωμάτων που η τελευταία μπορούσε ευλόγως να θεωρεί ότι αρύονται από το βελγικό κανονιστικό πλαίσιο (βλ. ανωτέρω σκέψη 93), οπότε δεν πληρούνταν το πρώτο από τα δύο σωρευτικά κριτήρια που έθεσε η Επιτροπή με την προσβαλλομένη απόφασή της.

- 117 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από την απάντηση στο ερώτημα αν η άρνηση της Belgacom να παράσχει τα στοιχεία των συνδρομητών αντέκειται ή όχι προς το άρθρο 86 της Συνθήκης. Πράγματι, από την εξέταση του ερωτήματος αυτού δεν θα μπορούσε να αποδειχθεί ότι η δεύτερη προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη δεν απέβλεπε στη διεκδίκηση αυτού που η ίδια, κατά τον χρόνο που κίνησε τη δίκη, μπορούσε ευλόγως να θεωρήσει ως δικαίωμά της και ότι η κινήσιμα δίκη δεν εξυπηρετούσε, επομένως, άλλο σκοπό από την παρενόχληση της προσφεύγουσας. Πλην όμως, το ερώτημα αυτό εμπίπτει στον έλεγχο επί της ουσίας, ο οποίος ανήκει στον επιληφθέντα της δεύτερης δίκης εθνικό δικαστή.
- 118 Επομένως, ο τέταρτος λόγος είναι απορριπτός.
- 119 Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε επί των τεσσάρων πρώτων λόγων της, σχετικά με την εφαρμογή του πρώτου κριτηρίου που καθόρισε η Επιτροπή στις δύο πρώτες προσφυγές της Belgacom στη δικαιοσύνη και τα δύο κριτήρια είναι σωρευτικά (βλ. ανωτέρω σκέψη 59), ο πέμπτος λόγος, ο οποίος αφορά την εφαρμογή του δεύτερου κριτηρίου στις ίδιες προσφυγές ενώπιον της δικαιοσύνης, είναι αλυσιτελής. Επομένως, παρέλκει η εξέτασή του από το Πρωτοδικείο.

Επί του έκτου λόγου, αρνόμενου από παράβαση του άρθρου 90 της Συνθήκης, όσον αφορά την απόρριψη του τμήματος της καταγγελίας IV/35.268 σχετικά με την τρίτη προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη

Επιχειρήματα των διαδίδων

- 120 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, περιοριζόμενη να αναφερθεί, στο σημείο 26 της προσβαλλομένης αποφάσεώς της, ότι η προσφεύγουσα δεν προέβαλε τα πραγματικά ή νομικά επιχειρήματα που θα ήσαν ικανά να αποδείξουν ότι τα αιτήματα της Belgacom σχετικά με το άρθρο XVI της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984 ήσαν υπερβολικά, παρέβη το άρθρο 190 της Συνθήκης.

- 121 Με την καταγγελία της, η προσφεύγουσα ανέφερε ότι η Belgacom επιδίωκε στην πραγματικότητα να ιδιοποιηθεί τις δραστηριότητές της υπό το ψευδοπρόσχημα του περιορισμού της στην άσκηση των απορρεόντων από το άρθρο XVI της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984 δικαιωμάτων. Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι η εν λόγω συμφωνία συνήφθη σε μια εποχή όπου η Belgacom διέθετε ακόμη εκ του νόμου το μονοπώλιο της εκδόσεως ετησίων καταλόγων. Στο έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 1995, η Επιτροπή ανέφερε ότι η τρίτη προσφυγή της Belgacom ήχθη ενώπιον της δικαιοσύνης «με σκοπό την υπεράσπιση αυτού που η Belgacom [θεωρούσε] ως δικαίωμα απορρέον από συμβατικές δεσμεύσεις που ανέλαβε [η προσφεύγουσα]». Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι, με το έγγραφο της 9ης Φεβρουαρίου 1996, απάντησε στην Επιτροπή, διευκρινίζοντάς της ότι ο μακρὺς κατάλογος στοιχείων που της είχε ζητήσει η Belgacom δεν μπορούσε να έχει ως δικαιολογητική βάση το γράμμα της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984. Ως γλαφυρό παράδειγμα αναφέρει την αίτηση μεταβίβασης του σήματος «Gouden Gids/Χρυσές σελίδες», το οποίο δεν μπορούσε να δικαιολογηθεί με βάση το άρθρο XVI της συμφωνίας, ενώ, αν γινόταν δεκτό, θα αποδεικνυόταν καταστροφικό για την επιβίωση της προσφεύγουσας. Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι το άρθρο XVI της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984 ουδόλως αναφέρεται στα σήματα. Είναι προφανής η στρεφόμενη κατά του ανταγωνισμού πρόθεση που χαρακτηρίζει την αξίωση αδείας, εφόσον υποχρέωση της προσφεύγουσας να χορηγήσει άδεια επί του σήματός της θα ήταν ολέθρια για τις δραστηριότητές της, τη στιγμή που η άδεια αυτή δεν θα ενίσχυε τους ανταγωνιστές της με άλλον τρόπο παρά μόνο με την εξασθένιση της ανταγωνιστικής θέσεώς της. Συγκεκριμένα, μετά από μία παρόμοια πράξη, το σήμα θα έχανε κάθε λόγο υπάρξεως, ιδίως την ιδιότητά του ως διακριτικού γνωρίσματος.
- 122 Επιπλέον, με την καταγγελία της, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι διευκρίνισε ότι η Belgacom διεκδικούσε σήματα που ανήκαν στην αδελφική εταιρία της προσφεύγουσας, ήτοι την ITT World Directories Netherlands, η οποία δεν ήταν συμβαλλόμενο μέρος στη συμφωνία της 9ης Μαΐου 1984. Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι, εφόσον το άρθρο XVI της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984 ουδόλως αναφέρεται στα σήματα, η ίδια δε σε καμία περίπτωση δεν μπορούσε να αναλάβει τη δέσμευση μεταβίβασης σημάτων που δεν της ανήκουν αλλά που κατέχει ως αδειούχος, το αίτημα της Belgacom εξέφευγε προφανώς εκ νέου του πλαισίου της ανωτέρω συμφωνίας. Αν ικανοποιούνταν, το αποτέλεσμα θα ήταν ολέθριο για τις δραστηριότητες της προσφεύγουσας.
- 123 Επιπλέον, η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι στις 7 Απριλίου 1995 κοινοποίησε στην Επιτροπή το έγγραφο οχλήσεως που απέστειλε η Belgacom στις 29 Μαρτίου 1995 και που περιείχε τον κατάλογο των αιτηθέντων από αυτήν στοιχείων με βάση το άρθρο XVI της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984. Εξάλλου, με το

έγγραφο της 9ης Φεβρουαρίου 1996, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι είχε υπογράμμισει ότι το γεγονός ότι η Belgacom με τις παρατηρήσεις της επί της καταγγελίας ομολογούσε ότι προσέδιδε καινοφανή έννοια στο άρθρο XVI της συμφωνίας υπό το φως της τροποποίησεως της βελγικής κανονιστικής ρυθμίσεως αποτελούσε μαρτυρία της καταχρηστικής φύσεως του αιτήματός της. Συγκεκριμένα, η καινοφανής έννοια που απέδιδε η Belgacom στο εν λόγω άρθρο οδηγούσε δυνάμει στην άνευ αποζημιώσεως ιδιοποίηση των δραστηριοτήτων της προσφεύγουσας από την ίδια της την ανταγωνίστρια, ήτοι την BDS.

124 Μολονότι όλα τα αποδεικτικά αυτά της καταχρηστικής φύσεως του αιτήματος της Belgacom στοιχεία γνωστοποιήθηκαν στην Επιτροπή, αυτή επέλεξε να τα αγνοήσει.

125 Η Επιτροπή εκτιμά ότι οι λόγοι απορρίψεως της καταγγελίας εμφανίζονται με σαφήνεια στα σημεία 24 έως 26 της προσβαλλομένης αποφάσεως, όπου διευκρινίζει ότι η προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη με σκοπό να επιτύχει την εκτέλεση της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984 δεν πληρούσε το πρώτο από τα εξαγγελθέντα στο σημείο 11 της προσβαλλομένης αποφάσεως δύο κριτήρια, στον βαθμό που η εν λόγω κινηθείσα δίκη μπορούσε εύλογα να θεωρηθεί ότι αποσκοπούσε στην άσκηση ενός δικαιώματος που κατείχε η Belgacom δυνάμει της ανωτέρω συμφωνίας.

126 Όσον αφορά την απάντηση της προσφεύγουσας με το έγγραφό της της 9ης Φεβρουαρίου 1996, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, σύμφωνα με πάγια νομολογία, εναπόκειται στον καταγγέλλοντα να φέρει ενώπιον της Επιτροπής τα πραγματικά και νομικά στοιχεία επί των οποίων στηρίζει την καταγγελία της (βλ. αποφάσεις του Πρωτοδικείου στην προαναφερθείσα απόφαση Automec κατά Επιτροπής, σκέψη 79, και της 24ης Σεπτεμβρίου 1996 στην υπόθεση T-57/91, NALOO κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1019, σκέψη 258). Το βελγικό δικαστήριο στο οποίο προσέφυγε η Belgacom είναι αρμόδιο να ελέγξει τα προβληθέντα με το εισαγωγικό δικόγραφο της επιχειρήματα της προσφεύγουσας σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου XVI της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984. Η προσφεύγουσα δεν γνωστοποίησε στην Επιτροπή κανένα πραγματικό ή νομικό στοιχείο αποδεικνύον ότι η προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη έβαινε πέραν αυτού που η τελευταία μπορούσε θεμιτώς να θεωρήσει ως δικαιώματά της δυνάμει της συμφωνίας, οπότε η κινηθείσα δίκη με αντικείμενο την εκτέλεση του άρθρου XVI της συμφωνίας δεν συνιστά κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως.

127 Εξάλλου, η Belgacom παρατηρεί ότι, κατά τη νομολογία, η έκταση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως των αποφάσεων πρέπει να εκτιμάται υπό το φως της αλληλουχίας της υποθέσεως (βλ., ιδίως, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 9ης Νοεμβρίου 1994 στην υπόθεση T-46/92, Scottish Football κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. ΙΙ-1039, της 11ης Δεκεμβρίου 1996 στην υπόθεση T-49/95, Van Meegen Sports κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. ΙΙ-1799, και της 12ης Δεκεμβρίου 1996 στην υπόθεση T-16/91 RV, Rendo κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. ΙΙ-1827). Ομοίως, οσάκις η Επιτροπή καλείται, στο πλαίσιο καταγγελίας υποβαλλομένης κατ' εφαρμογή του κανονισμού 17, να ελέγξει αν κινήσει ενώπιον εθνικού δικαστηρίου δίκη συνιστά κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως δεν οφείλει να εξετάζει όλα τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που επικαλέστηκε ο καταγγέλλων ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου και γνωστοποίησε στην Επιτροπή.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

128 Κατά πάγια νομολογία, η υποχρέωση αιτιολογήσεως μιας ατομικής αποφάσεως έχει ως σκοπό να επιτρέψει στον κοινοτικό δικαστή να ασκήσει τον έλεγχο του επί της νομιμότητας της αποφάσεως και να παράσχει στον ενδιαφερόμενο ικανές ενδείξεις ως προς το αν η απόφαση έχει επαρκές έρεισμα ή αν ενδεχομένως πάσχει ελάττωμα λόγω του οποίου θα μπορούσε να αμφισβητηθεί το κύρος της, το δε περιεχόμενο της υποχρεώσεως αυτής εξαρτάται από τη φύση της επίδικης πράξεως και από την αλληλουχία στα πλαίσια της οποίας εκδόθηκε. Εφόσον μια απόφαση αποτελεί ενιαίο σύνολο, κάθε μέρος της πρέπει να ερμηνεύεται υπό το φως των υπολοίπων μερών της (βλ. αποφάσεις στις προαναφερθείσες υποθέσεις Asia Motor France κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 103, και Van Meegen Sports κατά Επιτροπής, σκέψη 51).

129 Εν προκειμένω, στην προσβαλλομένη απόφαση αναφέρεται ότι η Επιτροπή φρονούσε ότι η τρίτη προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη έπρεπε να θεωρηθεί ως αποσκοπούσα στην υπεράσπιση αυτού που η Belgacom θεωρούσε ως δικαίωμα απορρέον από συμβατικές δεσμεύσεις που ανέλαβε η προσφεύγουσα (σημείο 24). Αφού διευκρίνισε ότι η προσφεύγουσα, με το από 9 Φεβρουαρίου 1996 έγγραφό της, είχε διευκρινίσει ότι η τρίτη προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη απέβλεπε στην ικανοποίηση αιτημάτων που υπερέβαιναν το πλαίσιο των συμβατικών δεσμεύσεων που είχαν αναλάβει οι δύο συμβαλλόμενοι (σημείο 25), η επίδικη απόφαση διευκρινίζει ότι η προσφεύγουσα δεν προσκομίζει κανένα πραγματικό ή νομικό στοιχείο διαφωτιστικό ως προς τους λόγους για τους οποίους τα αιτήματα της Belgacom έβαιναν πέραν αυτού που

προέβλεπε η οικεία σύμβαση (σημείο 26). Όπως προκύπτει επίσης από την προσβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή εκτιμά ότι η τρίτη προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη δεν πληρούσε το πρώτο από τα δύο σωρευτικά κριτήρια που είχε καθορίσει στο σημείο 11 (σημείο 27).

130 Άρα, η προσβαλλομένη απόφαση αναφέρει τα στοιχεία επί των οποίων στηρίζεται η στάση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των δύο σωρευτικών κριτηρίων επί της τρίτης προσφυγής της Belgacom στη δικαιοσύνη.

131 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι η Επιτροπή αγνόησε τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε η προσφεύγουσα προκειμένου να αποδείξει τον καταχρηστικό χαρακτήρα του αιτήματος της Belgacom περί εκτελέσεως του άρθρου XVI της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984, η προσβαλλομένη απόφαση διευκρινίζει ότι η Επιτροπή έκρινε, στο πλαίσιο της εφαρμογής του πρώτου κριτηρίου, ότι τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που προσκόμισε η προσφεύγουσα δεν αποδείκνυαν ότι τα αιτήματα της Belgacom έβαιναν πέραν αυτού που είχε προβλέψει η συμφωνία (σημείο 26). Συναφώς, πρέπει να υπομνηστεί ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται, αιτιολογώντας τις αποφάσεις που εκδίδει προς εξασφάλιση της εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού, να λαμβάνει θέση εφ' όλων των επιχειρημάτων που προβάλλουν οι ενδιαφερόμενοι προς στήριξη του αιτήματός τους, αρκεί δε να εκθέτει τα πραγματικά περιστατικά και τις νομικές εκτιμήσεις που είναι ουσιώδεις για την όλη οικονομία της αποφάσεως (βλ. απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 1996 στην προαναφερθείσα υπόθεση Asia Motor France κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 104).

132 Έλεται ότι η Επιτροπή αιτιολόγησε αρκούντως την προσβαλλομένη απόφαση σχετικά με την τρίτη προσφυγή της Belgacom στη δικαιοσύνη. Κατόπιν αυτού, ο έκτος λόγος είναι απορριπτός.

Επί του εβδόμου λόγου, αρυομένου από παράβαση του άρθρου 86 της Συνθήκης λόγω του εκ μέρους της Επιτροπής χαρακτηρισμού των αιτημάτων περί εκτελέσεως του άρθρου XVI της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 133 Πρώτον, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, διαπιστώνοντας στα σημεία 33 και 34 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι το αίτημα περί εκτελέσεως του άρθρου XVI της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984 δεν ήταν καταχρηστικό στον βαθμό που δεν είχε συνέπειες στρεφόμενες κατά του ανταγωνισμού επί της δομής της αγοράς βαίνουσες πέραν των συνεπειών που τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούσαν να αναμένουν στα πλαίσια της συμβάσεως, η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 86 της Συνθήκης.
- 134 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι, με το από 9 Φεβρουαρίου 1996 έγγραφό της, είχε διευκρινίσει ότι, σύμφωνα με τη νομολογία, η κατά το άρθρο 86 της Συνθήκης κατάχρηση είναι αντικειμενική έννοια. Πρόκειται για συμπεριφορά αποσκοπούσα στη στρέβλωση ή έχουσα ως συνέπεια τη στρέβλωση μιας όντως ανταγωνιστικής δομής της αγοράς. Στο έγγραφό της αυτό απέδειξε επίσης με σαφήνεια το πώς το διευρυνόμενο αίτημα της Belgacom, διατυπωμένο βάσει του άρθρου XVI της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984, υπήρχε κίνδυνος να επηρεάσει τη δομή της αγοράς μετά την εξουδετέρωση της προσφεύγουσας ως ανταγωνιστριάς. Η εκτέλεση του άρθρου XVI της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984 στρέβλωνε βαθύτατα την πραγματική δομή της αγοράς, ενώ η σύναψη της συμφωνίας, χωρίς την εκτέλεση του οικείου άρθρου, δεν είχε καμία συνέπεια.
- 135 Επιπλέον, η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι, για τους σκοπούς της εφαρμογής του άρθρου 86 της Συνθήκης, η νομολογία ουδόλως διακρίνει μεταξύ της συνάψεως και της εκτελέσεως μιας συμφωνίας. Έτσι, οποιαδήποτε συμπεριφορά μιας επιχειρήσεως κατέχουσας δεσπόζουσα θέση θα μπορούσε να χαρακτηριστεί καταχρηστική, της εκτελέσεως ειδικών όρων της συμφωνίας συμπεριλαμβανομένης. Ενδεικτικώς, η προσφεύγουσα αναφέρει την απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Απριλίου 1989 στην υπόθεση 66/86, Ahmed Saeed Flugreisen και Silver Line Reiseburö (Συλλογή 1989, σ. 803, σκέψεις 34 επ.), με την οποία έγινε δεκτό ότι η επιβολή ναύλων ως αποτέλεσμα εναρμονισμένης δράσεως, απαγορευομένης από το άρθρο 85 της Συνθήκης, μπορούσε να χαρακτηριστεί κατάχρηση, κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης [βλ. επίσης την απόφαση 92/262/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 1ης Απριλίου 1992, σχετικά με διαδικα-

σία εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/32.450 — Εφοπλιστικές επιτροπές της Γαλλίας και των κρατών της Δυτικής Αφρικής) (ΕΕ L 134, σ. 1)].

136 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 86 της Συνθήκης, ισχυριζόμενη, στο σημείο 35 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα στρεφόμενα κατά του ανταγωνισμού αποτελέσματα της εκτελέσεως εκ μέρους της Belgacom του άρθρου XVI της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984 δικαιολογούνταν από το γεγονός ότι η σύναψη της συμφωνίας αναγόταν σε μια εποχή κατά την οποία η Belgacom απήλαυε μονοπωλίου εκ του νόμου. Συγκεκριμένα, σε αντίθεση με παράβαση του άρθρου 85 της Συνθήκης, τυχόν παράβαση του άρθρου 86 της Συνθήκης δεν μπορεί ούτε να αποτελέσει εξαίρεση ούτε να δικαιολογηθεί. Η άποψη της Επιτροπής στερείται, επομένως, νομικής βάσεως, επιπλέον δε αγνοεί παντελώς την εξέλιξη του βελγικού κανονιστικού πλαισίου μετά τη σύναψη της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984.

137 Η Επιτροπή απαντά ότι η καταγγελία IV/35.268 αφορούσε αποκλειστικά το αίτημα της Belgacom προς εκτέλεση της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984. Αντίθετα, η Επιτροπή δεν κλήθηκε να εκφέρει γνώμη επί του συμβιβαστού της συμφωνίας προς το κοινοτικό δίκαιο. Άρα, η προσφεύγουσα παρανόησε την προσβαλλομένη απόφαση, το σημείο 31 της οποίας διευκρίνιζε ότι αίτημα περί εκτελέσεως μιας συμφωνίας δεν συνιστά αφεαυτού κατάχρηση κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης. Στο σημείο 36 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διευκρίνισε ρητώς ότι ουδόλως θιγόταν η δυνατότητα κινήσεως διαδικασίας αφορώσας την παραβίαση των κανόνων της Συνθήκης από την εν λόγω συμφωνία, αλλ' ούτε και η δυνατότητα της προσφεύγουσας να υποβάλει καταγγελία κατά των ρητρών της συμφωνίας. Συναφώς, η Επιτροπή υπογραμμίζει άλλωστε ότι η προσφεύγουσα υπέβαλε μεταγενέστερα καταγγελία δυνάμει του άρθρου 3 του κανονισμού 17, βάλλοντας κατά της νομιμότητας της ίδιας της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

138 Κατά τη νομολογία, η έννοια της καταχρηστικής εκμεταλλεύσεως, η οποία περιλαμβάνεται στο άρθρο 86 της Συνθήκης, είναι αντικειμενική και αφορά τη συμπεριφορά συγκεκριμένης επιχειρήσεως κατέχουσας δεσπόζουσα θέση, συμπεριφορά η οποία είναι σε θέση να επηρεάσει τη δομή μιας αγοράς όπου,

λόγω ακριβώς της υπάρξεως της εν λόγω επιχειρήσεως, ο βαθμός ανταγωνισμού είναι ήδη μειωμένος, και η οποία έχει ως συνέπεια την παρεμπόδιση, με την προσφυγή σε μέσα διαφορετικά εκείνων που διέπουν τον φυσιολογικό ανταγωνισμό επί των προϊόντων ή υπηρεσιών βάσει των παροχών των επιχειρηματιών, της διατηρήσεως του υφισταμένου ακόμα στην αγορά βαθμού ανταγωνισμού ή την ανάπτυξή του (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Φεβρουαρίου 1979 στην υπόθεση 85/76, Hoffmann-La Roche κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 215, σκέψη 91).

- 139 Όπως προκύπτει από τη φύση των επιβαλλομένων με το άρθρο 86 της Συνθήκης υποχρεώσεων, υπό ειδικές περιστάσεις οι κατέχουσες δεσπόζουσα θέση επιχειρήσεις ενδέχεται να στερηθούν του δικαιώματος υιοθέτησεως συμπεριφοράς ή λήψεως μέτρων μη συνεπαγομένων αφεαυτών κατάχρησης, ακόμη δε και μη καταδικαστέων αν είχαν υιοθετηθεί ή ληφθεί από μη κατέχουσες δεσπόζουσα θέση επιχειρήσεις (υπό το ίδιο πνεύμα, βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Νοεμβρίου 1983 στην υπόθεση 322/81, Michelin κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 3461, σκέψη 57). Έτσι, η σύναψη συμβάσεως ή η κτήση δικαιώματος μπορούν να συνιστούν κατάχρηση κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης αν προέρχονται από επιχείρηση κατέχουσα δεσπόζουσα θέση (υπό το αυτό πνεύμα, βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1990 στην υπόθεση T-51/89, Tetra Pak κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-309, σκέψη 23).
- 140 Το αίτημα περί εκτελέσεως συμβατικής ρήτρας μπορεί επίσης να συνιστά κατάχρηση, κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης, αν, ιδίως, το εν λόγω αίτημα βιάνει πέραν των όσων μπορούσαν τα συμβαλλόμενα μέρη να αναμένουν ευλόγως από τη σύμβαση ή αν οι ισχύουσες κατά τη σύναψη της συμβάσεως περιστάσεις έχουν εν τω μεταξύ μεταβληθεί.
- 141 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο δυνάμενο να καταδείξει ότι πληρούνταν οι εν λόγω περιστάσεις.
- 142 Αφενός, όσον αφορά το ζήτημα αν το αίτημα της Belgacom έβαινε πέραν αυτού που τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούσαν να αναμένουν από τη σύμβαση, όπως προκύπτει από την επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας στο πλαίσιο του έκτου λόγου της, προβάλλονται κατ' ουσίαν τρία διαφορετικά επιχειρήματα. Καταρχάς, ισχυρίζεται ότι το αίτημα της Belgacom να της μεταβιβάσει το σήμα

«Gouden Gids/Pages d'Or» εκφεύγει του πλαισίου του άρθρου XVI της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984, το οποίο ουδόλως υπαινίσσεται οτιδήποτε σχετικά με τα σήματα. Ακολούθως, προσάπτει στην Belgacom ότι προβάλλει αξιώσεις επί σημάτων που κατέχει η ITT World Directories Netherlands, η οποία δεν ήταν καν συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας. Τέλος, υποστηρίζει ότι η Belgacom παραδέχθηκε, με τις παρατηρήσεις της επί της καταγγελίας, ότι προσέδιδε καινοφανή έννοια στο άρθρο XVI της συμφωνίας.

- 143 Διαπιστώνεται καταρχάς ότι το άρθρο XVI, παράγραφος 2, στοιχείο β', της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984 προβλέπει ότι «Προκειμένου να επιτραπεί στο ίδρυμα να διασφαλίσει τη συνέχεια της δημοσιεύσεως», η προσφεύγουσα της μεταβιβάζει άνευ ανταλλάγματος «τις συνδεδεμένες με διπλώματα ευρεσιτεχνίας ή παρεμφερείς νομικές μορφές προστασίας άδειες εν συνεχεία των πραγματοποιηθεισών εργασιών στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας». Επομένως, από την ίδια τη διατύπωση του συγκεκριμένου χωρίου δεν μπορεί να αποκλείεται η δυνατότητα, υπό το φως της υπόλοιπης συμφωνίας, καλύψεως και των σημάτων. Ακολούθως, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, η Belgacom ζήτησε απλώς και μόνο τη μεταβίβαση των καταχωρισμένων στις χώρες της Benelux εκ μέρους της προσφεύγουσας ή του προηγούμενου δικαιούχου σημάτων. Τέλος, είναι προφανές ότι η προσφεύγουσα περιορίζεται στον ισχυρισμό ότι η Belgacom παραδέχθηκε ότι απέδωσε καινοφανές νόημα στο άρθρο XVI της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984, χωρίς πάντως να στηρίζει τον ισχυρισμό της. Πράγματι, η εκ μέρους της Belgacom «ομολογία», με τις παρατηρήσεις της επί της καταγγελίας, έγκειται απλώς σε διευκρίνιση επί των λόγων για τους οποίους, σύμφωνα με την Belgacom, η διεύρυνση της αγοράς με την έκδοση ετησίων καταλόγων είναι άσχετη με την ανάγκη διασφάλισης εκ μέρους της Belgacom της συνέχειας της δημοσιεύσεως ετησίων καταλόγων.

- 144 Εξάλλου, η προσφεύγουσα δεν αποδεικνύει περαιτέρω ότι το γεγονός ότι το αποκλειστικό δικαίωμα εκδόσεως ετησίων καταλόγων που διέθετε η Belgacom κατά τον χρόνο συνάψεως της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984, συμπεριλαμβανομένου του δικαίωματος παραχωρήσεως σε τρίτους της αδείας να το πράττουν, δικαίωμα το οποίο αναγνωρίζεται από τις 10 Ιανουαρίου 1994 στην Belgacom και τις εξουσιοδοτημένες από το IBPT επιχειρήσεις, έχει ως συνέπεια να καθιστά το αίτημα περί εκτελέσεως του άρθρου XVI της εν λόγω συμφωνίας πράξη συστατική καταχρήσεως κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης.

- 145 Στη συγκεκριμένη αλληλουχία, επιβάλλεται να υπογραμμιστεί, επιπλέον, ότι η προσφεύγουσα κατέστη δυνατό, πέραν οποιουδήποτε ανταγωνισμού, να αποκτήσει μοναδική πείρα, να αναπτύξει τις δραστηριότητές της και να αξιοποιήσει επί 25ετία τα σήματά της χάρη στα αποκλειστικά δικαιώματα της Belgacom.

- 146 Επομένως, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι τα συμπεράσματα της Επιτροπής των σημείων 33 και 34 της προσβαλλομένης αποφάσεως αντίκεινται στο άρθρο 86 της Συνθήκης.
- 147 Επιβάλλεται να υπογραμμιστεί ότι, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, η προσφεύγουσα υπέβαλε στις 25 Ιουλίου 1996 καταγγελία κατά της Belgacom, ισχυριζόμενη ότι η τελευταία είχε παραβιάσει το άρθρο 85, παράγραφος 1, και 86 της Συνθήκης, καταλήγοντας και επιδιώκοντας την εκτέλεση της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984. Κατά τη συζήτηση ακροατηρίου, εκπρόσωπος της Επιτροπής προσκόμισε στο Πρωτοδικείο αντίγραφα της αποφάσεως της Επιτροπής, της 29ης Απριλίου 1997, περί απορρίψεως της εν λόγω καταγγελίας ελλείψει κοινωνικού συμφέροντος. Η ανωτέρω απόφαση δεν αποτέλεσε αντικείμενο προσφυγής ενώπιον του Πρωτοδικείου.
- 148 Εξάλλου, το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή δικαιολόγησε τα στρεφόμενα κατά του ανταγωνισμού αποτελέσματα του αιτήματος περί εκτέλεσεως του άρθρου XVI της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984 εκ του ότι η σύναψη της είχε λάβει χώρα σε μια εποχή όπου η Belgacom απήλαυε εκ του νόμου μονοπωλίου εδράζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της δεύτερης περιόδου του σημείου 35 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Πράγματι, στο σημείο 35 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή περιορίζεται να απαντήσει στο επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι ο σκοπός του αιτήματος της Belgacom ενέκειτο στο να αποκλείσει την προσφεύγουσα από την αγορά των ετησίων τηλεφωνικών καταλόγων. Στο ίδιο σημείο διευκρινίζεται ότι η προσφεύγουσα δεν προσκομίζει κανένα νομικό ή πραγματικό στοιχείο, ενδεικτικό του λόγου για τον οποίο το συγκεκριμένο αίτημα δεν αποσκοπούσε στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων της Belgacom, βάσει της συμφωνίας της 9ης Μαΐου 1984, και διευκρινίζεται, στη δεύτερη περίοδο, ότι τα φερόμενα αποτελέσματα του αιτήματος της Belgacom επί του ανταγωνισμού, αν το αίτημα αυτό ευδοκίμοι, θα ήσαν απόρροια της συνάψεως της ανωτέρω συμφωνίας σε χρόνο κατά τον οποίο η έκδοση ετησίων καταλόγων αποτελούσε δραστηριότητα εμπίπτουσα στα αποκλειστικά δικαιώματα που ασκούσε αποκλειστικά η Belgacom. Επομένως, δεν πρόκειται για δικαιολόγηση αλλά για απλή διαπίστωση, διευκρινίζουσα ότι στην πράξη εκείνο που προκάλεσε τα συγκεκριμένα αποτελέσματα δεν είναι το αίτημα της Belgacom αλλά η σύναψη της συμφωνίας.
- 149 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι και ο παρών λόγος είναι απορριπτός.
- 150 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 151 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του αντιδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε ως προς τα αιτήματά της, η δε Επιτροπή, καθώς και η Belgacom, παρεμβαίνουσα υπέρ των αιτημάτων της τελευταίας, υπέβαλαν σχετικό αίτημα, η προσφεύγουσα πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα αμφοτέρων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.
- 2) Η προσφεύγουσα φέρει τα δικαστικά έξοδά της, καθώς και τα έξοδα της Επιτροπής και της παρεμβαίνουσας Belgacom.

Lindh

García-Valdecasas

Lenaerts

Cooke

Jaeger

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 17 Ιουλίου 1998.

Ο Γραμματέας

Η Πρόεδρος

H. Jung

P. Lindh

II - 2990